

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Baravska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 29. avgusta.

S 336 proti 204 glasom je prošlo nedeljo francoska poslanska zbornica vzela na znanje londonski sporazum in v tork je tudi francoski senat odobrili Herriotovo mirovno politiko. Francija je s tem dala naravnost klasičen dokaz svoje treznosti in mirno ljubnosti ter kot narod, ki je prvi med zmagovalci, toda tudi eden od prvih med mučniki svetovne vojne.

Povsem drugače je reagirala po-zrelostelica vsega zla v prešlih 10 letih, Nemčija. Da se spasi nemški narod nadaljnjih gospodarskih katastrof in očuva Evropo novih ekonomskih potresov, je bil v Londonu sprejet Dawesov načrt. Nemška vlada je nanj pristala, toda znaten del nemškega naroda je v berlinskem parlamentu inšeriral pravo pobuno proti obveznostim, ki izvirajo iz londonskega sporazuma. Komunisti in vsenemški radikali so z vsvo vehemenco nastopili, odločitev pa je bila z ozirom na to, da nemška ustava zahteva 2/3 večino za prevzem finančnih obveznosti, v rok-ah nemških nacionalceev, ki štejejo 100 poslanceev. Vse te dni, ko se je vršila v nemškem državnem zboru raz-prava o londonski pogodbi, so nemški nacionalci vodili najostrejši boj. Se-le, ko je kriza, ki je vsled tega nastala, prikipela do vrhunca in je vlada skle-nila razpust Reichstaga, so se nemški nacionalci vdali in danes je berlinski parlament precej presenetljivo s 314 proti 127 glasovi odobril londonski sporazum.

S politično - moralčnega stališča je karakternistično, da je Francija, na ka-tere račun gre Dawesov projekt, lon-donske določbe z mirnim dostojan-stvom odobrila, Nemčija, v katere re-šitev in korist je ustvarjen londonski sporazum, pa se je postavila v poz-o, da je zopet žrtev nasilja. Ta razdeli-tev ulog utegne biti za poznejši čas še pomembna.

Londonski sporazum pomenja ne-dvomno pričetek novega svetovnopoli-tičnega razvoja. Ne le, da je sedaj Nemčiji dana možnost novega ekon-omskega podviga in da se nemška država zopet polagoma priključuje družbi ostalih narodov, posebne važ-nosti je še, da se vračata Anglija in očitno tudi Amerika v aktivno evro-pejsko politiko. To je posledica doce-la novega položaja v svetovnem go-spodarstvu.

Po Wilsonovem tragičnem neuspe-hu v Evropi, je v Ameriki prevladal princip «non intervention» v evropej-ske homatije. Na tem programu je smagal republikanski predsedniški kandidat, po tem načelu je uravnal ameriški kapital svoje cilje ter je izkal uspehov predvsem v južni Ame-riki in na Daljnem Istoku. Toda od l. 1922. postaja Amerika žrtev vedno silnejše agrarne krize. Milijoni polje-delskega prebivalstva so morali opu-stiti kmetijstvo, polomi agrarnih bank so upropastili nešteta imetja. Letos spomladi se je agrarni krizi pridru-žila industrijska depresija in Amerika je svoje oči zopet obrnila v Evropo, katere trg je bil pred vojno eden od glavnih virov njenega bogastva. Toda le gospodarsko obnovljena Evropa je sposobna, da postane zopet odjemalec Amerike. Tako je postal problem re-stavracije Evrope tudi ameriški problem in karakternistično je, da slo-ni londonski sporazum na projektu Amerikana Dawesa.

Ravnatoko je obnova ruskega in nemškega trga kategoričen imperativ za eminentno industrijsko prebival-stvo Velike Britanije. Angleški prob-lem brezposelnosti, ki krije v sebi kali ogromne gospodarske in socialne krize, se da rešiti le s pomočjo gospo-darsko zdravega kontinenta.

Francija je sistem reparacij in sankcij moralčno izčrpal. Zasedba Poruhria jo stane eno milijardo na mesec, frank pa, da reparacije so prihajale zelo neredno in v nezadostni meri, zavezniški so pritiskali, v Nemčiji sta pretčila bela in rdeča hrida cesaristične restavracije ali pa komunistične revolucije. Ali je čudno, da je v francoskem narodu končno uve-javila misel kompromisa in žrtve in da je prevladal duh, ki ga je francoski narod še pred letom dni odklanjal kot de-fetističnega?

Nemčija z Dawesovim načrtom le pri-dohi. Daljave, ki se odslej od nje zahte-vajo, so mnogo manjše kot pa one, ki so se ji l. 1921. določile v Londonu. Sedaj se otrese zasedbe Poruhria, ki je sicer res opasno podjetje za Francijo, za Nem-čijo pa katastrofalno. Pangermanski na-puh Čunove vlade je uničil papirnato marko, sedaj očuva Nemčija svoj denar in dobi ogromno mednarodno posojilo, ki ji bo omogočilo uravnoteženje njenega budžeta. Katastrofalno naraščanje brezpo-selnosti na Nemškem bo sedaj ustavljeno: nemška industrija se bo vrnila v normal-

Zaključek državnih konferenc

VČERAJ SO SE VRŠILA POSVETOVANJA MED RUMUNSKIM IN NAŠIM ZUNANJIM MINISTROM. — ZVEČER JE VSE ODPOTOVA-LO V ŽENEVO.

p. Ljubljana, 29. avgusta.

Danes dopoldne ob 10. uri se je vršila v vladni palači konferenca med ministrom Duco in Marinkovičem, ki je traja-la do pol 14. ure.

Po končani konferenci je bil izdan sledeči službeni komunikat:

«G. J. Duca, minister zunanjih poslov kraljevine Rumunije in g. dr. V. Marinković, minister zunanjih del kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, sta se se-stala v Ljubljani dne 29. avgusta t. l. Po izmenjavi misli o vseh vprašanjih, ki so se obravnavala že preje in ki so bila pred dvema dnevnoma predmet raz-pravljanja med dr. Benešem in dr. Marinkovičem, sta se ministra popolnoma sporazumela glede tega, da ni nikakega razloga spreminjati v kakršnemkoli ozi-ru prejšnjih odločitev. Pročeta želja, da se prijateljske vezi, ki vežejo obe drža-ve, še bolj utrdijo, sta sklenila, da bodo delegati Male antante delovali sporaz-umno, v vseh vprašanjih, ki bodo na dnev nem redu skupščine Zveze narodov.

Razpravljanje o nerešenih vprašanjih med Rumunijo in Jugoslavijo je dovedlo istotako do popolnega soglasja.

Po konferenci je bil prirejen na čast g. Duci svečan obed. Ob pol 16. uri sta se naš in rumunski minister v spre-mstvu delegatov in novinarjev odpeljala z avtomobili na Bled, kjer je gospa Marinković v vili Zlatorog priredila prisotnim gostom čajanko. Izletniki so se vrnili ob 20. uri.

S ponočnim ekspresom so odpotovali v Ženevo g. Marinković s soprogo, g. Duca in šefa kabinetov gg. Constantines-cu in Šumenkovič. Njim se je pridružil do Trsta tudi italijanski poslanik na našem dvoru g. Bodrero, ki gre v Rim, da poroča svoji vladi o konferencah v Lju-bljani. Poslanik Čolak - Antić se je vr-nil v Bukarešto, poslanik Emandi pa na Bled, kjer preživlja svoj dopust. Z no-vočasnijim ekspresom je potoval v Ženevo tudi naš vojaški ekspert, general Kala-fatović.

IZJAVE MINISTRA DUCE.

Rumunski zunanji minister g. Duca je našemu posebnemu poročevalcu podal sledečo izjavo:

Zborovanje industrijcev v Beogradu

Beograd, 29. avgusta, r. Danes se je v prostorih Centrale industrijskih korporacij vršilo zborovanje zastopnikov indus-trije iz vse države pod predsedništvom predsednika centrale g. Bajlonija ter pod-predsednika Alexandra iz Zagreba in dr. Windischerja iz Ljubljane. Ko so se prečitala poročila o stanju naše industrije, o delu centrale ter poročila s VI. medna-rodne konference rada v Ženevi, je tajnik centrale dr. Gregorič na temelju podat-kov industrijskih združenj iz vse države navajal količine industrijskih proizvodov, ki se bodo mogle izvažati v bodoči izvoz-ni sezoni. Dalje so se pretresala mnenja o sistemu industrijskih komor in mnenja industrijalcev glede načrta novega zaka-na «o radnjama» ter so se udeležili de-bata skoro vsi udeleženci zborovanja.

Na popoldanski seji je govoril načelnik carinskega oddelka v trgovinskem mi-nistrstvu ter navajal, da se sedanji projekt carinske tarife še ne more uveljaviti. Ta projekt je za sedaj še tajnost. Potem se je razvila debata o inozemskih delavcih, pri čemur se je posebna govorilo o ruskih emigrantih ter o Hrvatih in Slovencih iz Primorja. Zborovanje se je soglasno iz-javilo za to, da se Primorci ne smejo pre-ganjati kot inozemci. Nato je tajnik cen-tralne Čurčin podal obširen referat o naš-i industrijski produkciji ter navajal toč-ne številke. Zahteval je, da se uveljavi nova carinska tarifa z zlatim ažijem, da se železniške tarife prilagode potrebam naše industrije, da se takoj ukine izvozna carinska tarifa za moko, da se izvozna carinska ekspedicijska čimbolj poenostavi in poenoti posebno pri izvozu na veliko. Da se zagotovi nemoteno delo industrije, so potrebne tuje delavske sile. Ukinejo naj se železniško-tarifne omejitve, po katerih se od 1. septembra do 31. marca pred-meti, ki se izvažajo na debelo, uvrščajo v višje carinske tarifske razrede.

ne razmere. In Nemčija stopa z uredit-vijo svojih obveznosti, izvirajočih iz nje-ne strahovite krivde, polagoma iz svoje izolacije in se vrača v pozicijo enega prvih političnih faktorjev Evrope.

Tako postaja današnji dan pričetek no-vega obdobja. Zgodovina Evrope je otvori-la novo poglavje. Ali k sreči ali k ne-sreči človeštva — o tem si mnenja niso edina.

Na konferenci z g. Marinkovičem sem z največjim zadovoljstvom ugotovil, da obstoja med nama popolna soglasnost v vseh skupnih vprašanjih, kakor tudi z ozirom na splošno politično situacijo v Evropi. Razpravljali smo o vseh proble-mih, ki interesirajo države Male antan-te v zvezi s konferenco Lige narodov v Ženevi. Ugotovili smo, da ni treba no-bene remedeure z ozirom na sklepe, ki so bili storjeni v Pragi. Glede tekočih vprašanj, ki so aktualna za našo in vašo državo, je bila od obeh strani izražena odločna želja, da se prijateljstvo med obema državama poglobi in proširi. Vprašanja definitivne razmejitve ter šolska in cerkvena vprašanja, ki so ostala še nerešena, se bodo likvidirala po povrat-ku iz Ženeve. Mala antanta bo na za-sedanju Lige narodov nastopila popol-noma enodušno. Tam se bo predvsem razpravljalo o problemu vzajemne po-moči, o garancijskem paktu in o kon-troli razorožitve. Mala antanta pristaje na razorožitev, vendar ji pa že izdelani projekt razorožitve ne daje zadosti ga-rancije, kar sta Rumunija in Jugoslavija že tudi oficijelno izjavili. Rumunija je tudi protestirala, da se vprašanje razoro-žitve rešuje brez onih držav, katerih se to vprašanje najbolj tiče in to je pred-vsem Mala antanta. Sicer pa dvomim, da bo to vprašanje rešeno že letos, kaj-ti dva glavna faktorja Francija in An-glija se v tem vprašanju doslej še nista sporazumela. O vprašanju sovjetske Ru-sije nismo govorili podrobno. V tem po-gledu ima vsaka članica Male antante svobodne roke. Vprašanje priznanja sov-jetske Rusije je za Jugoslavijo in Če-skoslovaško samo teoretično, a za našo popolnoma praktično vprašanje. V tem momentu vlada na naši in ruski meji po-polen mir.

POT BOLGARSKE DELEGACIJE.

Z današnjim orientekspresom je po-tovala v Ženevo tudi bolgarska delega-cija. Delegaciji načeljujeta gg. Kalafov in Madžarov, a ostali delegati so: gg. Da-nilov in Pomenov. G. Kalafov je spre-jel našega sotrudnika v svojem kupeju in mu izjavil, da Bolgarija mnogo polaga na sestanek Lige narodov v Ženevi in da upa, da bo konferenca imela lepe uspehe.

KRALJ SE VRAČA V BEOGRAD.

Prizren, 29. avgusta, r. Po posetu v Djakovici se je kraljevski par danes vr-nil v Prizren. Njegov prihod so javili to-povi. Opoldne sta se kralj in kraljica udeležila banketa, ki ga je priredila ob-čina. Ob 4. popoldne sta kralj in kraljica z avtomobilom krenila v Uroševac, od koder sta nadaljevala pot v Beograd.

PREDLOG ZA DRAGINJSKE DOKLADE UPOKOJENCEV.

Beograd, 29. avgusta, r. Kakor doznava Vaš dopisnik, je finančno ministrstvo iz-delalo predlog o draginjskih dokladah za upokojuence, ki bo predloženo minist-rskemu svetu na prvi seji. Draginjske do-klade ki se predvidevajo v tem načrtu, teko od 1. avgusta dalje.

DOPUST ZA SODNIKE.

Beograd, 29. avgusta, r. Ministrstvo pravde je odobrilo enodneveni dopust vsem sodnikom, ki se nameravajo ude-ležiti skupščine združenj sodnikov v Beogradu dne 11. septembra.

KOMISIJA ZA ZAKONSKI NAČRT PROTI KORUPCIJI.

Beograd, 29. avgusta, r. Minister prav-de dr. Hrasnica je imenoval specialno komisijo, ki naj določi definitivno re-dakcijo za novi zakon o pobijanju ko-rupcije. V tej komisiji se nahajajo: dr. Kosta Kumanudi, univ. prof. dr. Dra-goljub Arangeljović, podpredsednik sto-la sedmorice v Zagrebu dr. Nikola Ogo-relica, univ. prof. dr. Toma Živanović ter predsednik vrhovnega sodišča v Sa-rajevu dr. Jernej Eisner. Komisija se bo sestala v ministrstvu pravde šele dne 30. septembra.

KOMISIJA ZA IZPREMEMBO URAD-NISKEGA ZAKONA.

Beograd, 29. avgusta, r. Ker je veliko materiala za izpremembo uradniškega zakona zbranega, bo v ponedeljek prva seja specialne komisije za njegove iz-premembe.

NOVE RADICEVE ZAHTEVE.

Beograd, 29. avgusta, r. Današnje «Beogradske Novosti» trdijo, da Radić zahteva izpremembo najvažnejših višjih oficirjev IV. armijske oblasti.

KOVAN DROBIŽ.

Beograd, 29. avgusta, r. Finančno mi-nistrstvo je naročilo večjo partijo ko-vanega drobiža po 25 in 30 par in vo 1 dinar.

Reichstag sprejel londonski dogovor

KAPITULACIJA NEMSKIH NACIONALCEV. — DR. MARX JIH JE OD PRAVIL S PRAZNIMI OBLJUBAMI. — DRAMATIČNI PRIZORI PO GLASOVANJU. — LONDONSKA POGODBA STOPI TAKOJ V VE-LJAVO.

Berlin, 29. avgusta, s. Državni zbor je danes z veliko večino sprejel Dawesov zakon. Za železniški zakon je glasovalo 314 proti 127 poslanceev. Dosegla se je torej mnogo več kot dvetretjinska večina. Londonski odgovor sam je bil sprejet z navadno večino. S tem je od-pravljena nevarnost razpustitve dr-žavnega zbora.

Pogajanja z nemškimi nacionalci so trajala do pričetka seje. Govor državne-ga kancelarja, da stoji državna vlada na-čeloma na istem stališču kot nemški na-cionalci v svojih izpremembevalnih pred-logih, je povzročil izpremembo fronte nemških nacionalceev. Nemška vlada bo takoj stopila v ponovna pogajanja, da doseže boljši termin za izpraznitev Po-ruhrja in te bo preje pričela trgovinsko-političnih pogajanj, dokler se ne doseže ta cilj. Vlada upa, da ji bo mogoče ures-ničiti glavne smernice nemško-nacional-nih predlogov, toda v drugi formi. S to izjavo je državni kancelar pravzaprav označil vsebino nemško-nacionalnih pred-logov kot sprejemljivo ter njihovo izvr-šitev kot nalogo vlade. Ta izjava je zgra-dila most k nemškimi nacionalcem, ko je že prej nemška narodna stranka stopila v ozke stike z nemškimi nacionalci.

Tik pred odločitvijo se je prišlo še do velike senzacije. Po seji frakcije nem-skkih nacionalceev je njihov vodja dr. Hergt odšel k državnemu kancelarju ter mu sporočil, da so nemško-nacionalci pri-pravljeni glasovati za Dawesove zakone, ako se kancelar obveže, da odstopi do 15. oktobra. Centrum in nemška ljudska stranka bi se morala obvezati, da bosta pristali na sestavo nemško-nacionalno ori-entirane vlade. Državni kancelar je glad-ko odklonil te zahteve nemških nacional-cev. Takoj nato pa se je sestala frakci-ja centroma, ki je tudi odklonila zahte-vo nemških nacionalceev.

Reparacijski odbor bo na svoji jutraj-šnji seji ugotovil sprejem londonskega dogovora po nemškem parlamentu, vsled česar bo londonska pogodba takoj stopila v veljavo in bo Nemčija brez odloga do-bila sklenjene kredite.

Državni svet je brez drugega vzel na znanje sklep državnega zbora glede Da-wesovih zakonov.

Berlin, 29. avgusta, j. Današnje glosa-vanje v državnem zboru je bilo eno naj-bolj dramatičnih, kar jih je doživela zbornica. Seja se je otvorila ob pol treh popoldne. V nekaj minutah je bila dvo-tana docela zasedena. Manjkalo je le ne-

koliko poslanceev. S posebno pozornostjo se je pričakoval prihod nemških nacio-nalceev. Predsednik je dal znamenje z zvonceem in takoj je nastal neobičajni mir. Nato je predsednik razložil, kako bo postopal pri glasovanju. Železniški zakon je bil na sedmem mestu dnevnega reda. Komunisti so za večino glasovanj pred-lagali poimensko glasovanje.

Po glasovanju o zakonskem načrtu glede industrijskih tlemen je predsednik ob splošni napetosti izjavil: »Prihajamo sedaj h glasovanju o zakonu glede dr-žavnih železnic.« Nemški nacionalci so bili polnoštevilno zbrani v dvorani. Za zakon je glasovalo 314 poslanceev. V tem tre-notku je nastal v dvorani nepopišni vi-har. Komunisti so tulili, istotako social-ni demokrati in člani menške narodne stranke. Nemški nacionalni poslanci so sedeli popolnoma mirno, ter niso odgo-varjali na medklice. Trajalo je precej dol-go, dokler je mogel predsednik naznaniti ostali izid glasovanja. Proti zakonu je glasovalo 127 poslanceev.

Zakon o državnih železnicah je bil to-rej sprejet z večino, določeno v ustavi. Odločitev je padla.

NEMČIJA NE PRIZNA VOJNE KRIVDE

Berlin, 29. avgusta, j. Državna vlada je z ozirom na sprejetje londonskega pakta po državnem zboru izdala proglas, v katerem izraža svojo zahvalo članom parlamenta ter podaja načelno izjavo o vprašanju vojne krivde. Proglas poudar-ja, da je bilo v versajski mirovni pogo-bi iznešeno priznanje glede vojne krivde podano pod pritiskom sile in da naspro-tne zgodovinski dejstvo. Državna vla-da ne more torej priznati tega priznanja. V interesu pravilne sprave med narodi mora zato Nemčija zahvaliti, da se osvobodi tega napačnega priznanja. Ta izjava se bo drugim vladam sporočila posebnim potom.

ODMEV GLASOVANJA V AMERIKI.

New-York, 29. avgusta, j. Prve vesti iz Berlina o sprejemu Dawesovega načrta, ki so jih listi objavili v posebnih izdajah, so bile sprejete z velikim zadovoljstvom. Dogodki zadnjih dni v Nemčiji, ki so ogrozili londonski dogovor, so v tukaj-šnjih krogih povzročili precejšnjo depresijo ter naziranje, da bo Nemčija nastopila napram Dawesovemu načrtu pasivno resi-teno. Po zanesljivih vesteh se bo posoji-lo za Nemčijo razpisalo že v prihodnjih tednih.

Incident pri Cresu

Beograd, 29. avgusta, r. V protislovju s konvencijo o ribarstvu je neko italijan-sko ribiško podjetje dalo zapreti kanal pri otoku Cresu z železno mrežo, vsled česar ne prihajajo več v naše vode tunji, ki so imeli dostop le skozi to ožino. Ker so s tem naši interesi občutno kršeni, so dalmatinske in primorske ribiške zadru-gue protestirale proti temu činu Italijanov pri naši vladi. Beograjski kabinet je vlo-žil protest pri italijanski vladi zaradi za-pretja kanala pri Cresu. Danes je prišel odgovor iz Rima, v katerem naznanja italijanska vlada, da je odredila preiska-vo.

KRVAV KONFLIKT MED OROŽNIKI IN DOBROVOLJCI.

Sombor, 29. avgusta, r. Včeraj je pri-šlo pri Belem Manastiru do krvavega konflikta med orožniki in dobrovoljci. Popoldne je neka orožniška patrulja po-zvala posamezne dobrovoljce, ki jim je bilo odvzeto dosedanje posestvo, da za-pustijo posestva. Dobrovoljci so izjavili, da se pokorijo samo sili. Nato je prišel oddelek 30 orožnikov, ki so hoteli do-brovoljce evakuirati. Na nepojasnjen na-čin je počila ena puška in začelo je splo-šno streljanje. Konec boju je napravilo vojaštvo, ki je dospelo iz Belega Mana-stira. Pet oseb je težko, mnogo pa lažje ranjenih. Ranjenci so bili prenešeni v oši-ješko bolnico. Veliki župan je odredil strogo preiskavo.

JUGO - ITAL. TRGOV. ZBORNICA V PALERMU.

Beograd, 29. avgusta, r. Te dni se je ustanovila v Palermu jugoslovensko-ita-lijanska trgovska zbornica.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

Beograd, 29. avgusta, r. Predsednik naše delegacije za trgovinska pogajanja z Avstrijo, dr. Ploj, je danes dospel z Dunaja v Beograd, da dobi potrebne in-strukcije. V Beogradu se bodo v kratkem začele med našimi in avstrijskimi dele-gati tudi konference o vprašanju medse-bojnih optantov.

Državljanska vojna na Kitajskem

NEW-YORK, 29. avgusta, j. Državni departement za zunanje zadeve je objavil komunikat, v katerem izjavlja, da stoji K'ajška pred izbruhom državljanske voj-ne. Čete generala Chi Shi Chymana, voja-škega guvernerja Shiangtua, napadajo čete generala Wuyug Sianga, ki ga podpira predsednik južnokitajske republike. Na-padalci so dobili pomoč od rivala Tsa Okunha. Amerika in Anglija sta v zaščito tujcev na Kitajskem že odposlali svoje vojne ladje v Shanghai.

SAVINKOV - OBSOJEN NA SMRT.

Moskva, 29. avgusta, a. V sredo se je vršila proti Borisu Savinkovu, bivšemu vojnomu ministru v kabinetu Kerenskega, razprava radi veleizdaje. Obtožnica mu je očitala, da je podpiral protiboljšev-ski gibanje, posredoval pri zapadnoev-ropskih vlastih za Kolčaka in vohunil za poljski generalni štab proti sovjetski Ru-siji. Savinkov je priznal vse očitke, ob-enem pa izjavil, da se je že pred letom dni prepričal, da je vsako protirevolu-cijonarno gibanje brezuspešno, ker so si sovjeti pridobili zaupanje ruskega prebi-valstva. Po triurnem posvetovanju je sod-ni dvor razglasil sodbo, s katero se ob-soja Savinkov na smrt. Z ozirom na nje-gove izjave pa je sodni dvor sklenil inter-venirati pri osrednjem izvršilnem od-bor - Unije sovjetskih republik, da se mu spremeni smrtna kazen.

STRAHOVITI NALIVI NA JAPONSKEM.

Pariz, 29. avgusta, s. «Newyork Her-ald» javlja iz Tokija: Vsled velikanskih nalivov je 7500 naselbin pod vodo. Mno-go hiš je porušeni. Nešteto oseb je po-ginilo pod ruševinami.

SOVJETSKA ARMADA V PRIPRAVLJENOSTI.

London, 29. avgusta, s. «Daily Tele-graph» javlja: Sovjetska vlada je skleni-la odrediti mobilizacijo, ki se bo mogla izvesti vsak čas. Vzrok zato je v napetih odnošajih med Rusijo, Poljsko in Rum-unijo. Pričakuje se, da bo Kamenski im-novan za vrhovnega poveljnika

Korupcija že maršira

POU MILIJONA DINARJEV ZA VLADNE REPTILE. — «SLOVENE» JE POSLAL V ŽENEVO GLUHONEMEGA POROČEVALCA.

Za režimovce se je res začelo rajsko življenje. Gospodje ministri so neprestano v salonskih vozovih in na djetah. V Surdulici, Peči, v Sušaku, v Ljubljani in drugod se vrše sami slavnostni banketi, kjer nastopajo ministri s tako duhoviti mi govori, kakor n. pr. g. Sušnik v Ljubljani. Včerajšnji «Slovenec» toži, da mu nihče ne more verjeti, da se je pod novim režimom že kaj izboljšalo in na vse pretege hvali, kako je sedaj lepo in dobro. Dasi ljudstvo tega niti ne vidi, niti ne čuti, mora že tako biti, če «Slovenec» tako piše.

Beograjski Civičarji «Dnevnik» je ne koliko posvetil to rajsko veselje režimovcev. Poroča, da se ni peljal v Ženevo k zborovanju «Zveze narodov» samo naš zunanji minister Marinković, marveč tudi še trgovinski minister Šumenković. Razven tega pa je vlada dala iz državne blagajne okoli 500.000 Din za šest vladnih in vladni priljubljen listov, med njimi tudi «Slovenec», da pošljejo v Ženevo svoje poročevalce ter svojim listom na

državne troške poročajo o poteku konference. «Civičarji Dnevnik» čisto pravilno piše, da bi bilo to poročevanje mnogo cenejše, če bi poslali v Ženevo le enega sposobnega poročevalca, ki bi lahko poročal za vse jugoslovenske liste.

Več kot značilno za to potovanje delegatov vladnih reptilov pa je dejstvo, da je poslal «Slovenec» za svojega poročevalca v Ženevo pravega «gluhonemega», ki ne zna ne francoski in ne angleški, v katerih dveh jezikih se razpravlja na konferenci. Za «Slovenca» je to zelo važno, ker se s tem izogne nevarnosti, da bi njegov poročevalec kaj neprijetnega slišal, ali pa tudi kaj neprijetnega povedal. Za vlado ugodno poročevanje je prejel «Slovenec» iz repitilnega fonda že 3000 frankov, predujma, ostali račun pa se bo likvidiral pozneje. Sedaj vemo zakaj je «Slovenec» svoj čas toliko obrekoval naše časopise, da so zobali iz vladnih jastri. Tatu že imamo, če tudi se je dri, da naj ljudstvo prime drugega kot tatu.

Zločin nad «Kmetijsko družbo»

Klerikalci oropali kmeta glavne njegove stanovske organizacije — Vlada imenovala klerikalnega agitatorja prof. Jarca za komisarja «Kmetijske družbe» — Jarc bo sprejel tisoče novih članov klerikalcev, da razžene skupno kmetijsko organizacijo in uvede v njej režim klerikalnega strankarstva.

Ljubljana, 29. avgusta. Notranji minister Nastas Petrovič je na zahtevo klerikalcev včeraj odstavil vladnega komisarja pri «Kmetijski družbi», vlad. svet. Župnika, ter na njegovo mesto postavil klerikalnega agitatorja prof. Jarca. S tem je zadan «Kmetijski družbi» smrtni udarec, ker je vlada zanesla sedaj v to nepolitično, samogospodarsko in stanovsko organizacijo vseh slovenskih kmetov najgrše strankarstvo, ki ne more drugače končati kot z žalostnim koncem te starodavne in dosedaj vzorne institucije. Ker klerikalci v «Kmetijski družbi» niso mogli na krmilo z zakonitimi in poštenimi sredstvi, so se sedaj poslužili «beograjskega centralizma», da z ministrskim dekretom poteptajo avtonomijo «Kmetijske družbe» ter z nepoštenimi in goljufivimi sredstvi uvedejo v njej mesto stvarnega dela za blagor kmetijstva pokvarjen in koruptor režim klerikalnega partizanstva.

Zločin, ki so ga sedaj uprizarili klerikalci nad «Kmetijsko družbo», je tako strašen, da bi morali proti njemu nastopiti vsi, ki imajo v sebi še kaj čista za pravico, poštenje in za resnično samovlado ljudstva. Imeli bi dovolj razloga, da bi ob tem žalostnem dogodku obtoževali krivce, ki jih tudi zadene odgovornost, da niso znali «Kmetijske družbe», katere vodstvo jim je bilo poverjeno, pravočasno obvarovati nesreče. Toda sedaj ni čas za rekrutiranje. Treba je marveč z združenimi močmi iskati sredstev, da se «Kmetijska družba» brani svojemu pravemu namenu: biti nepolitična skupna strokovna in gospodarska organizacija slovenskega kmeta. Na tem našem stadiju tudi ničesar ne izpremeni dejstvo, da so bili pristajši JDS od vodstva te organizacije žalibog dosedaj malone popolnoma izključeni, četudi bi mogli po svojem strokovnem znanju veliko pripomoči za napredek naše kmetijske stvari.

«Kmetijsko družbo» so začeli klerikalci naskakovati že sredi meseca novembra l. l. Glavni odbor «Kmetijske družbe» je sklenil, da se v smislu društvenih pravil vrši koncem leta redni občni zbor. Takratni podpredsednik prof. Jarc ki je namesto umrlega predsednika Gustava Pirca vodil posle «Kmetijske družbe», se je temu sklepu iz strankarskih ozirov uprl. Ker je glavni odbor vztrajal na svojem stališču, je prof. Jarc poskušal izvršiti puč. Prišel je v urad družbe, samovoljno odsvolil tajnika, kmetijskega svetnika Rohmana ter na njegovo mesto postavil od glavnega odbora suspendiranega prejšnjega tajnika inž. Laha. Prof. Jarc je nadalje zahteval vse ključne in tudi one od glavne blagajne. Na ta način je hotel «Kmetijsko družbo» že takrat okupirati za klerikalce.

Drugi dan so prišli v «Kmetijsko družbo» člani glavnega odbora, ki so tvorili večino. Suspendirali so upornega podpredsednika prof. Jarca ter na njegovo mesto postavili inž. podpredsednika kmeta Pipana. Tudi so razveljavili vse nepravilne odločitve prof. Jarca. Nato so se klerikalci pritožili na vladni palači na Bleiweisovi cesti, nakar so se vršila pogajanja, ki pa niso dovedla do uspeha. Sledilo je imenovanje gosp. Župnika za vladnega komisarja «Kmetijske družbe».

Pod Markovo vlado so potem klerikalci dosegli ukaz notranjega ministra, po katerem naj bi vladni komisar pripravil občni zbor z novimi delegati, istočasno pa je tajništvo SLS po vseh farah uvedlo silno agitacijo za pristop novih članov, ki so jih zbirali kar iz volilnih imenikov (!) in za katere so dali na razpolago ogromna denarna sredstva.

Se pravočasno je potem vlada narodne koalicije te zahrbtnje priprave pistirala, ter pustila, da dozorji rešitev

pritožbe glavnega odbora pri državnem svetu. Priti je moral na krmilo režim «zakonitosti», da je brez ozira na pritožbo pri Drž. svetu izdal odlok, ki bi je v obraz redu, zakonitosti in pravičnosti ter predstavlja čin najgršega terorizma, s katerim upa SLS «Kmetijsko družbo» končno podjarmiti ter poteptati stare pravice do avtonomne gospodarske organizacije slovenskega kmeta.

Cinizem in brezvestnost klerikalcev sta še posebno vidna iz dejstva, da je sedaj postavljen za vladnega komisarja prof. Jarc, ki nima za to mesto nobene druge kvalifikacije kot legitimacijo agitatorja SLS. Dič ga le strankarska zagrizenost, nanjka mu pa pravni čut in kmetijska izvedenost. To je tisti Jarc, ki je pogazil društvena pravila, uprizaril pri družbi nasilen puč in bil zato tudi od glavnega odbora discipliniran in suspendiran. Vlada reda, zakonitosti in pravice je odstavila vlad. svetnika Župnika, ki je kot upravni uradnik in kot vladni komisar pri «Kmetijski družbi» vodil posle strogo po predpisih in v splošno korist kmetijstva, zato, da je na njegovo mesto posadila klerikalnega partizana, ki ima nalogo, da sedaj sprejme tisoče že priglasi novih članov — klerikalcev, nato razpiše nov občni zbor z novimi delegati in napravi iz nepolitične, občekmetijske organizacije novo in jako politično trdnjavo klerikalnega strankarstva, korutarstva in vnebovpijoče korupcije.

Če se nova vlada z nobeno stvarjo ne bi proslavila, se je sedaj z imenovanjem prof. Jarca.

Mariborski občinski svet

Maribor, 29. avgusta.

Nocoj se je nadaljevala seja občinskega sveta ob skrajno pičli udeležbi občinskih svetnikov.

Poročilo župana. Podaljšanje razstave. Uvodoma poroča župan o nekaterih najnejših zadevah. Z upravo državnih železnic bo stopila občina v pogajanja radi odkupa parcel, na katerih je vojni erar svoječasno zgradil železniške tire na Teznu. Državna železnica grozi z razlastitvijo. Občina bo zahtevala poleg odkupnine za dobo po prevratu tudi primerno odškodnino.

Ker se prične redni pouk šole dne 15. septembra, se ugodi prošnji razstavnega odbora za dovolitev uporabe šolskih prostorov, v katerih se nahaja razstava, do 3. septembra.

Sporazum s falsko elektrarno.

Že skoraj dve leti so se vršila med mestno občino in falsko elektrarno pogajanja za ureditev razmerja glede dobave toka. Falska elektrarna je zahtevala poleg zvišanja tarifov tudi še razne spremembe pogodbe v svojo korist. Po dolgotrajnih pogajanjih je bil sedaj končno dosežen sporazum, po katerem se falska elektrarna obvezuje dobavljati občini vsako množino toka. Cene se zvišajo povprečno za 60 odstotkov in se v slučaju večjih valutarnih sprememb nanovo sporazumno odmerijo. Elektrarna dobi od kosmatega dobička 48-33 odstot. Dovolj se ji uporaba mestnega omrežja za dobavo toka tukajšnjim kolodvorom, zato pa se elektrarna obvezuje, da preskrbi mestni občini za zgradbo električnega omrežja pod ugodnimi pogoji posojilo v znesku osem milijonov dinarjev.

Poročila odsekov.

Stavbni zadrugi Mojmir se zagisura že svoječasno dovoljeno stavbišče za zgradbo doma ubogih, ki se bo gradil iz dobička tombole, katero priredi za druga meseca oktobra. Za enkrat se dovoli zadrugi podpora 1000 Din, za slučaj pa, da bi zidala, se ji zagisura znatnejša gmotna podpora. Mestnim uslužbencem se povišajo draginske doklade za 25 odstot. Za razna popra-

vila na magistratu se dovoli kredit v znesku 17.000 Din. Za mestni fizikat so potrebni novi prostori, ker dosedanja nikakor niso primerna za uradovanje, zlasti ne pozimi. Od stavbnega urada predlagana adaptacija hiše na Retovskem trgu, kjer je sedaj trgovina Hutter, se odkloni, ker bi bili stroški previsoki, a prostori kljub temu neprimerni. Zadeva se vrne odseku, da najde drug izhod. Za popravilo v mestni klavnici se dovoli potreben kredit. Delavski hiši bivše Wohnhausgenossenschaft der Südbahn v Betnavski ulici, se dovoli odpis pristojbin za preveč uporabljen vodo, ker se je ugotovilo, da bi po dosedanjim odmeri prišlo vsled izredno nizke najemnine na vsakega stanovanca komaj 9 litrov vode dnevno. Po rešitvi nekaterih manjših zadev je župan ob pol 23. zaključil javno sejo, nakar se je vršila tajna seja.

Politične beležke

— Po čegavi milosti sedijo klerikalci v vladi? Včerajšnji «Hrvat» razpravlja v posebnem članku o Radičevih političnih uspehih ter ugotavlja: Radičeva zasluga je, da je bila sestavljena sedanja vlada. Posebno pa je njegova zasluga, da je dvignil («podigao») v vlado svoje zavezničke slovenske klerikalce in JMO. Da ni bilo Radiča, ne bi niti klerikalci niti spahovci sedeli v vladi. Sedaj je torej tudi z Radičeve strani povdarjeno, da je sedanjí režim po njegovi milosti in povrh še to, da so klerikalci povzdignjeni v ministrske fotelje po njegovi posebni milosti. Zato si ne upajo «ni pisniti», kadar Radič v «Slobodnem Domu» pripoveduje, kako teroristična in ljudstvu škodljiva je «popovska stranka» in ko naznanja za volitve svojo oženitvo proti SLS.

— Klerikalizem in prosveta. Velikostno zborovanje jugoslovenskega učiteljskega odmeva po vsej državi. Posebno je težka situacija ministra prosvete g. Korošca, ki je narodno edinstvo proglasil za smešen humbug, zdaj pa je kot minister prosvete moral položiti kralju prisego na čl. 16 Ustave, ki veli: «Vse loke morajo dati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavednost v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti, skratka v antiklerikalnem duhu! Jugoslovensko učiteljsko prisoje držl, delovanje ministra prosvete pa smatra prehodno za anomalijo, ki bo kmalu izbriznala. Tembolj ključno vsem onim, ki se zdaj silijo in ližejo okoli klerikalcev za kako službo: kar bo g. Korošec nepravilno ukrenil, bomo vse svoj čas prečitali!

— Opekeli se je. Z velikim pompom je škofov «Slovenec» poročal, kako junako se je začel boriti g. Vesjenjak proti korupciji v ministrstvu za agrarno reformo. Preprovali da je advokatom, ki intervenirajo, vstop v ministrstvo. Ta vest je šla po vsem režimskem časopisu. Sedaj pa so se zbrali beograjski advokati ter so dvignili majhno «buno». Kaj si pa vendar upa ta g. Vesjenjak! In ker je nova vlada pravcata advokatska vlada (za nove velike župane postavlja mesto uradnikov skoraj same advokate) je zlezal g. Vesjenjak takoj pod klop. Na zboru beograjskih odvjetnikov je bilo prečitano pismo, v katerem g. minister odločno demantira, da bi bil izdal tako naredbu. Ali se je torej «Slovenec» po svoji navadi tudi tu zlagal?

— Na kaj vse pridejo režimovci v zadreg! Režimovci — in tudi vlada sama — so v veliki zadregi radi kačškega napada na Lepinje, ki so samo štiri kilometre oddaljene od kralja, kjer je kralj prenočeval. Ti napadi so taka običajnost v onih krajih, da se jih navadno pričakuje in pod prejšnjo vlado se je vedno vse ukrenilo, da se vsak napad odbije pravočasno, ko še ni prevelike škode. Sedaj se pa na to najbrže ne pazi v zadostni meri, kajti vladi je bilo znano, da se hočejo kačaki maščevati nad vasio zato, ker je pričala proti nekemu kačaku, ki je bil potem obsojen na smrt in ustreljen. Vlada sama s tem maščevanjem tudi pojasnjuje slučaj. Drugače pa njeno časopisje, ki si je z občudovanjem vredno fantazijo izmislilo, da so kačški napad aranžirali radikalci in samostalni demokrati, da bi spravili vlado v zadreg! Ves svet se krohoče, a režimski listi drug od drugega ponatiskujejo ta delirien izrodek in čudimo se le, da ga ni še objavil «Slovenec» kot «brzjavko» z velikimi črkami.

— V rokah razbojnikov. Dne 26. avgusta je «Slovenec» objavil pod velikim naslovom «Odkrivanje korupcije blivšega režima» brzjavko, v kateri dolži ravnatelja zagrebskega Gospodarskega društva dr. Frana Poljaka, da je vzel 1.800.000 Din državnega denarja na svoj račun, da si je dal v Beogradu za brezdelje izplačevati dnevnice po 900 Din in da je nabavljial na račun države sol v Rumuniji, pri čemur je država zopet izgubila silno mnogo denarja. Sploh, da so se odkrile še druge nepravilnosti. Včeraj smo prejeli od g. drja Poljaka telegram, v katerem pravi: «Na infamne klevete «Slovenca» vlagam tožbo po svojem zastopniku drju Krejčiju v Ljubljani. Raznega tega smo Gospodarsko društvo in jaz poslali «Slovencu» popravke. — Razumemo ogorčenje g. drja Poljaka. Toda g. ravnatelj živi bolj na Balkanu in ne ve, da je njegova čast v rokah prostih razbojnikov ki so se že davno skrhili v šume svoje krščanske morale. Njegova tožba ostane v arhivu, ker je «Slovenec» odgovorni urednik «narodni» poslanec, ki ga štiti imuniteta, njegovi popravki bodo šli najbrže v koš ali pa bo moral radi njih še voditi dolgo pravdo. O dostojnosti časopisja in njegovi odgovornosti napram javnosti in poedincu tožijo klerikalci le — v ministrskem svetu.

— Kaj smo pisali, ko je g. Pucelj glasoval za klerikalno vlado? «Jutro» je v svoji 191. številki, dne 14. t. m. med političnimi beleškami priobčilo notico, ki se glasi: «Tudi gospod Pucelj zaupa klerikalni vladi. Pri glasovanju o vladni deklaraciji je izrekel svoje zaupanje radičevsko-klerikalnemu režimu tudi g. Pucelj, zemljoradnik in šef napredne SKS. G. Pucelj je očividno mnenja, da je klerikalni režim za Slovenijo jako zdrav. Tudi je uveren, da so klerikalci pravi tiči, ki bodo osrečili še posebej slovenskega naprednega kmeta. Nagrada mu ne izostane. Klerikalci so že sankcionirali ukinitve srednje kmetijske šole v Mariboru in v kratkem pobašejo v žep Kmetijsko družbo. Zakaj sicer g. Pucelj toliko govori o borbi proti klerikalcem, zakaj je nešteto krat označil sedanje klerikalne ministre z ostalimi poslanci SLS za nositelje vsega nepoštenega, za podpornike vsega, kar je slabo za narod in ljudstvo, ostane sedaj uganika, o kateri bo treba še razmišljati. Če so gg. Sušnik, Kulovec, Vesjenjak, Korošec zaupanja vredni, zakaj se pa potem g. Pucelj njim ne pridruži? — Zdelo se nam je umestno, da danes ko je prof. Jarc imenovan za komisarja «Kmetijske družbe» ponatignemo te vrstice, da se vidi, kako prav je imelo «Jutro», ko je pred tedni zigosalo g. Pucija, ker je glasoval za zaupnico klerikalni vladi.

— Višek jezuitstva. Z dežele nam pišejo: «Slovenec» poroča, da se vlada posvetuje, kako bi zatrla svobodo tiska, ker ji je pisava opozicijskih listov zelo mučna. No torej, režim «svobode» je že režim nasilja. Poleg tega pa se ministrski svet pritožuje, da osebna čast ni dovolj zaščiten in da treba odrediti v novem tiskovnem zakonu, da bodo užaljeni politiki mogli dobiti zadoščenja. To je pač višek linavstva! Režimski listi v Sloveniji kradejo bližnjemu čast pod imuniteto navidezni odgovorni urednikov poslancev. Tako barabski «Domoljub» izhaja pod odgovornim uredništvom aktivnega (!) ministra Sušnika, «Kmetijski list» pod Puceljem, «Straža» in «Gospodar» pod Zebotom in Pušenjakom, «Slovenec» pod Kremžarjem, od katerega edinega, bi — mimogrede rečeno — pričakovali toliko čista dostojnosti, da ne bi dovolil te zlorabe. Vsi ti listi sistematično obrekujejo, žalijo in počenjajo suftarije. Ne moreš jim dostaviti popravka, tožiti ne moreš. Skratka, oni so izven zakona. In stranka, ki kaj takega dela, si upa govoriti o poštenju, se pritožuje radi «korupcije» in se zdaj še zgraža nad tem, da se za žalitve potom tiska ne more dobiti zadoščenja! Če bi klerikalni listi ne zlorabljali imunitete, bi bile vse njihove redakcije stalno pod ključem radi častikraje, obrekovanja, hujskanja in javnega varanja.

— Razveljavljena dekanska volitev na budimpeštanski univerzi. Madžarski svetni minister grof Klebelsberg je razveljavil izvolitev prof. Karla Kmetya za dekana budimpeštanske juridične fakultete. Vzrok so zelo zanimivi in političnega značaja. Proti izvolitvi Kmetya je namreč nastopila filozofska fakulteta, ki je izjavila, da Kmety ni vreden, da bi bil dekan, ker se je svoječasno ponudil sovjetskemu režimu na Madžarskem, da izdela načrt sovjetske ustave. Kmety pa se je po padcu boljševiške diktature na Madžarskem opravičil pred disciplinarnim svetom fakultete, vsled česar je juridična fakulteta pri vladi z vso odločnostjo protestirala proti neupravičenemu vmešanju filozofske fakultete v dekanstvo volitev. Kljub temu pa je prosvetni minister v interesu miru na univerzi razveljavil izvolitev Kmetya in odredil novo volitev.

— Pogajanja med Rusijo in Francijo. Kakor poroča «Daily Mail», so se v zadnjem času vršila v Parizu poluradna pogajanja francoske vlade z odposlanecem ruske sovjetske vlade. Sovjetski delegat se je že vrnil v Moskvo in je z uspehom svoje misije v Franciji baje zelo zadovoljen. Nadaljna pogajanja bo vodil Rakovski, kakor hitro pa bodo zadostno napredovala, pride baje čifieri osebo v Pariz, da prične oficialna pogajanja s francosko vlado.

— Konec vstaje v Braziliji. Vstaja v Braziliji je končala s popolnim porazom upornikov. V četrtek je dospelo na parisko poslanstvo iz Brazilije obvestilo, da je kapitulirala tudi utrdba Obidos, edina važna točka, ki so jo še imeli v rokah uporniki.

— Razširjenje Zveze narodov. Diplomatični poročevalci «Daily Telegraph» poroča, da namerava lord Parmoor na prihodnjem zasedanju Zveze narodov postaviti predlog glede razširjenja in demokratizacije Zveze narodov. Po tem načrtu bi se število članov sveta Zveze narodov zvišalo od 10 na 16, pri čemur bi bili rezervirani sedeži za Nemčijo in pozneje tudi za Rusijo.

— Španske težkote v Maroku. Vojaške operacije Španijo v Maroku so radi trajne megle ustavljene. Kralj Alfonz se je vrnil v Madrid in predsedoval zelo važnemu ministrskemu svetu, na katerem se je razpravljalo o maroškem vprašanju, zlasti pa o vrhovnem poveljništvu španskih čet v Maroku. Direktorji je sklenil nadomestiti generala Aizara. Kot njegov namestnik se imenuje Gomez Jordana, ki popolnoma pozna maroške razmere. Splošno prihajajo iz Maroka zelo vzemirjive vesti. Rifanski vstaji so na več krajih napadli španske oddelke in jih popolnoma porazili.

Borza

29. avgusta:

Domače borze glej na 6. strani.

CURIH: Beograd 6.725, New-York 531.25, London 23.85, Pariz 28.80, Milan 23.55, Praga 15.95, Budimpešta 0.0070, Bukarešta 2.62, Sofija 3.87, Dunaj 0.0075. **TRST:** Beograd 28.60 do 28.90, Dunaj 0.0315 do 0.0325, Budimpešta 0.028 do 0.032, Praga 67.50 do 67.90, Bukarešta 11 do 11.50, Pariz 122.10 do 122.60, London 101.35 do 101.55, New-York 22.50 do 22.65, Curih 425 do 427. Valute: dinar 28.60 do 28.90, ak 0.0315 do 0.0325, dolar 22.45 do 22.60, 20 zlatih frankov 87.50 do 88.50, uradni tečaj zlate lire 435.05.

DUNAJ: Devize: Beograd 803 do 807, Berlin 10.880 do 10.980, London 318.300 do 319.300, Milan 3189 do 3151, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 8852 do 8868, Praga 2127 do 2137, Curih 13.355 do 13.405; valute: dolar 70.460 do 70.800, funti 316.500 do 318.100, francoski franki 3825 do 3855, lire 3145 do 3165, dinarji 892 do 896, švicarski franki 13.810 do 13.990, češke krome 2112 do 2128; efekti (v tisočih ak): jugoslovenski papirji: Trgo 28, Hipo 52, Eskompta 102, Jugo 97, Trbovlje 435, Jesenice 740, Zenica 990, Gutmann 590, Slaveks 215, Slavonija 75, Sečerača 850; drugje papirji: Donava-Sava-Jadrana 423, Bankverein 124, Länderbank 266, Zivnostenská 830, Skoda 1348, Daimler 11.5.

BERLIN: Beograd 5.34, Dunaj 5.91, Milan 18.55, Praga 12.585, Pariz 22.69, London 18.815, New-York 4.19, Curih 78.85. **LONDON:** Beograd 357.50, Berlin 18.887, Pariz 82.55, Curih 23.83, New-York 478.87, Dunaj 320.000, Budimpešta 360.000.

NEW-YORK: Beograd 127.50, Berlin 23.75, London 450.25, Pariz 550.50, Curih 1885, Dunaj 14 ena osminka, Budimpešta 13.50, Praga 300.50, Bukarešta 50.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je najboljšo in v uporabi najceneje milo na svetu.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Naši kraji in ljudje

Vtisi s Koroškega

Krasota Vrbskega jezera in Rožne doline mi je ostala še iz predplebiscitnih časov tako živo v spominu, da sem se odločil, vnovič posetiti ta prekrasni del naše neodrešene domovine. Tudi že prvi vtisi, ki s me jih dobil v Celovcu po nekaj urnem bivanju, so me silno neprijetno dirjali. Kljub temu, da imamo v Celovcu svojega državnega zastopnika, Jugoslovemu ni varno govoriti v svojem materinem jeziku. Ko sem se mirno razgovarjal na ulici s svojo soprogo, mi nenadoma zadoni na uho: «Schon wieder zwei Tschuschen!» Kako mrzno imajo koroški Nemci, ali bolje rečeno nemškutarji, do jugoslovenskih državljanov, mi je bilo takoj umljivo, ko sem čul čisto nemoteno govoriti v mestu italijansko, madžarsko in tudi češko. Italijani niso nemoteno celo znake v italijanskih barvah. Nikomur se ne skrivi radi tega niti las, gorje ti pa, če govoriš naš jezik.

Pričakoval sem, da bo morda boljše na Vrbskem jezeru, ki velja že kot nekako mednarodno letovišče. A zmislil sem se Niti v krajih, kjer je bilo na stotine tujcev, ne smeš občeati v slovenskem jeziku. Če govoriš le toliko glasno, da se čuje razgovor v neposredno bližino, umolknejo sosedi pri mizah in takoj začutijo okrog sebe neprijazno oko. Iskal sem stikov z domačinimi Slovenci, da se informiram, kako daleč je že raznarodovanje dovedlo naš življenj. Sestajal sem se z domačini, ki junaško kljubujejo vsemu nemškemu pritisku, in pripovedovali so mi o naravnosti neverjetnih krivica, ki se jim gode pod tujim jarmom. Vsakdo nas blagruje in se ozre pri tem zamišljeno v daljavo. Prav razveselil sem se, ko sem videl njihovo neustrašenost in neizmerno ljubezen do svojega naroda. Slovenske učiteljice so izgnali iz dežele in jih ne dobijo več niti v šolah, kjer je absolutna večina otrok slovenskih starišev. Slovenske besede tudi ne čujejo v nobenem uradu, le v cerkvah se sliši semtertja slovenska propoved, a še to prav redko. Ni čuda, da nekateri pod vplivom razmer klonejo in se čutijo Nemce, čeprav na nemška vprašanja ne znajo niti odgovoriti. Tako mi je zatrdil kmet domačin.

Nič boljše ni v Rožni dolini. V precej velikem kraju R. sem poslušal otroke, vračajoče se iz šole, ki so govorili med seboj slovensko in tesno mi je postalo, ko sem pomislil, da v šoli nikdar ne slišijo svoje lepe materinske. Tuintam je še videti sledov nemške propagande pred plebiscitom. Na neki hiši se obledava groznica: «Paul, auch Deine Stunde wird schlagen!» Lastnik hiše očividno namenoma ne da prebeliti napis, da vidi tudi tujec zrcalo nemške kulture. Pred napisom je naslikana tudi mrtvaška glava v rdeči barvi.

Značilno za nacionalno nestrpnost koroških Nemcev in nemškutarjev je dejstvo, da sem prejel «Jutro» skoraj vedno z nesramnimi opaskami ob notranjem robu lista, ki so očividno izvirale od kakšnega poštnega ali železniškega nastavljenca. Na lastnem žepu sem imel tudi priliko občutiti, kako razlikujejo jugoslovenskega državljanca od domačina. V gostilni mi je zaračunal gostilničar obed za 2000 kron — seveda avstrijskih — dražje. Na moje začudenje mi je čisto mirno odgovoril: «Saj imate boljše valuto!» Bil sem brez moči, ker je bila edina gostilna, kjer je bila na razpolago primerna hrana.

S precej mešanimi vtisi sem zapuščal prelepi prirodni kos naše zasužnjene domovine in spomnil sem se težkega vzdiha kmeta poštnjaka: «Ali bo kdaj boljše!»

Iz naše Crikvenice

Crikvenica, koncem avgusta. Malo je kopalšč v naši državi, ki bi uživala tako dober glas in tako soliden sloves kakor Crikvenica na Jadranu. To kopalšče je prava izjema med našimi morskimi letovišči in zato ga ne pozabi nihče, ki ga je enkrat obiskal. Ne samo domačini, tudi mednarodna družba čuti dobro to dejstvo. Setnja po crikveniškimi obali te o tem dejstvu popolnoma uveri. Tu se zbira Francozi, Angleži, Nemci, Madžari in tudi ljudje s severa. Slovani so v tej družbi dobro zastopani, prvo mesto med njimi pa zavzemajo Čehi.

Vsak crikveniški hotel je zase mala internacionala, ki pa živi složno kakor ena sama družina. Čehi so osnovali v Crikvenici številne otroške kolonije, v katerih najdeš celo šolo za deklice. Avstrijski letoviščarji so posetili Crikvenico poleg Čehov v najobilnejšem številu. Največ je bilo Dunajčanov in Gradčanov. Prišli so na naše morje kakor v drugo domaćino, šaljivi, zabavni in zmerom dobrovoljni. Tudi Poljaki niso v Crikvenici redki prikazen. Brez posebne reklame so nas obiskali s svojimi družinami, ki se pri nas očividno izvrstno počutijo. Crikveničani so z njimi zelo zadovoljni in tudi Poljaki kažejo očitno simpatije za crikveniške prebivalce.

Lepoti in klimatičnim ugodnostim našega Jadrana niso mogli odoleti niti Madžari, Italijani in Rumuni. Posebno Madžari radi posejajo ta kraj in obljubljajo, da bodo prihajali v naša letovišča še bolj polnoštevilno, kadar se izboljša njihov gospodarski položaj. Italijani in Rumuni strastno igrajo ružeto ter dobivajo in izgubljajo, kakor pač nanese slučaj in sreča.

Iz Jugoslavije se nahaja v Crikvenici največ Zagrebčanov, dočim so Beograjčani in Vojvodinci že redki domov. Tudi Slovenci, kolikor jih je bilo tam, so se izvrstno počutili in je upati, da se odnesli domov najboljše vtise, ki jih prihodnje leto pripeljejo nazaj. Posebej bodi omenjeno, da so cene v Crikvenici solidne in da tu ni povoda za pritožbe, katerih je bilo letos slišati mnogo zlasti o južni Dalmaciji.

Paberki širom domovine

Koncem prošlega in začetkom tekočega tedna so divjale nad mnogimi kraji naše domovine silne nevihte, ki so povzročile neizmerno škodo. Nad Brodom na Kolpi se je utrgal oblak ter poplavl celotno pokrajino s toliko količino vode, da je rekla Kolpa izstopila ter zalila bregove na svoji desni in levi. Polske pridelke, ki so bili v zemlji, je deloma odplavila in jih odnesla s seboj.

Jastrebarsko in Plješivice je zadela huda toča. Po oblačnih in hladnih dnevih je nastalo mrzlo vreme, zvečer pa je nebotemnelo in začel je pihati veter od severozapada. Čez pol ure so začele padati debele kaplje, kmalu nato pa se je zavilo nebo v gosto temo in sledilo je bliskanje in treskanje. Nastal je strašen ciklon, med katerim se je vspala gosta toča, ki je trajala sicer samo 10 minut, a je napravila strašno škodo. Poklestila je vinograde tako neusmiljeno, da je pobrala vinogradnikom, po večini siromakom, 30 do 50 odst. vinskega pridelka. Tudi kruzja je zelo poškodovana. Vinske gorice od Plješivice do Oklica pa je naravnost uničila. Tam letos sploh ne bo nobene trgatve, in posestniki, ki žive od vinskega pridelka, bodo morali iskati posojil, da jim bo mogoče preživeti zimo, pred katero stojimo.

V Djakovu je v noči od 22. na 23. avgusta nastal velik požar. Zaga Müller & Pfeiffer je zgorela do tal. Ognjegasci, ki

so prišli na mesto nesreče kmalu potem, ko je izbruhnil ogenj, niso mogli storiti ničesar drugega kakor lokalizirati požar. Kako je nastal ogenj, ni mogoče doznati; bržčas je izbruhnil vsled neprevidnosti kakšnega nameščena. Škode je tri četrt milijona dinarjev.

Med našimi trgi je gotovo najcenejši mostarski trg, ki je letos tako obilno založen s sočivjem in drugimi pridelki, da se kmetom skoraj ne izplača prodajati tega, kar jim je dala zemlja. Če črešnje in grah so bile zelo poceni. Jesenska sezona je še cenejša. Za 10 Din kupiš lahko celo vrečo lepih kumar. Posebno poceni je grozdje, katerega prinašajo vinogradniki na trg v velikanskih množinah in ki stane 2 do 3 Din kilogram. Sellaki iz mostarske okolice tožijo, da nimajo nobenega denarja ter da so radi tega kljub slabim prodajnim pogojem primorani, oddajati pridelke za tako nizek denar.

Doživljaji dveh Ljubljancev v Beogradu

Vsa zasopljena, zelo mlada in lepa plavka je stopila v pisarno pomočnika šefa kazenskega oddelka beogradske policije g. Tonica, ki se je ravno pripravil na izhod.

«Ne, prosim Vas gospod, ne pojdite! Počakajte samo minuto, da Vam povem, kaj se mi je dogodilo!», je že pri vratih prosila dama v luksuzni črni obleki.

In g. Tonic je ostal v pisarni, da jo posluša. Ela Müller, tako se imenuje to dekle, je po poklicu artistinja. Prišla je, da zatoži svojo rivalinjo Evo Richter, tudi artistinjo, ki ji vedno odjemlje ljubavnike.

«Kot oči v glavi sem rada imela», nadaljuje Ela, «Vašega policijskega pisarja, bivšega nadzornika zapora. A ona mi ga je prevzela. Ne vem, kaj naj bi storila! On je sicer prenehal biti nadzornik zapora in res je tudi, da ga imam sedaj manj rada, ali rada ga pa le imam še vedno, čeprav sam s rezervno. Ko je prenehal biti nadzornik zapora, sem se namreč zaljubila še v zelo bogatega Beograjčana. Pomislil si: Evo, eva ti sedaj pisarja, jaz imam pa ljubezen! Ali glej, kot iz hudičije! Kakor hitro je zvedela, da oni ni več gospodar zapora in da sem jaz naša novega ljubimca, pogleda jo! Vedno s menoj, vedno ob meni, dokler se tudi s tem ni seznanila in spriljubila. Končno mi je včeraj zažugala, da me ubije, ako se bom še sestajala z njim.»

Ela je začela jokati. Vzdiha se je parkrat, potem pa nadaljevala:

«Oh, ko bi vedeli, kako rada ga imam! Zblaznela bom! Včeraj sem se z njim sestajala na ulici pred Palace-hotelom. Eva me je zapazila. Ko sem prišla danes zjutraj zgodaj domov, ni veliko manjkalo, da me ni ubila. Veste, gospod šef, midve namreč skupaj spivemo. In komaj sem zapala, me je že prišla za grlo in skoro bi me zadavila. Le z največjo težavo sem se izvila iz njenih rok. Ali ona se nikakor ni mogla pomiriti. Razdražena kot levinja me je začela boksati in boksalila me je vse do zdaj, tako, da sem se komaj mogla za silo obleči in priti sem. In sedaj Vas prosim, gospod šef, rešite me od nje in izženite jo iz Beograda!»

In g. Tonic je izgnal obe v Ljubljano, kjer sta bili baje rojeni. Mi pa smo mnenja, da sta gotovo iz krajev krivih nosov.

Ljubiteljice lepih klobukov

opozarjamo na zelo okusno izbrano jesensko damske klobuke, ki jih je prejel

modni salon Stuchly - Maške Ljubljana, Židovska ulica. 1890a

Zopet so došli najnovejši modni listi za dame in gospode. Dobe se v Tiškovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Dopisi

ROŽNA DOLINA. (Na naslov občinskega sveta, oziroma cestnega odbora). Umestno bi bilo, da bi se sedaj, ko vedno dežuje, kdo od merodajnih gospodov potrudil na Pot v Rožno dolino in konstatiral, da je resnica, kar se je že tolikokrat pisalo in prosilo za odpravo. Cesta je vedno pod vodo, ker letos jarvi niso bili izsušeni in voda ne more odtekati. Samoobsebi umevno, da pri tem trpijo tudi hiše, ker sili voda v kleti. Ob deževju se vsa voda iz hriba odteka v te jarke in jih hitro napolni. Ker pa ni odtoka, trpi vsa okolica in ljudje morajo gaziti po vodi. Potrebno bi bilo tudi, da bi se Zadruga ulica vsaj v začetku posula, ker stoji na ovinku permanentno luža. Upamo, da bodo merodajni činitelji to vpoštevali in ukrenili potrebno, da se neustojljivi odpravi predno pride zima.

VELENJE. Udruženje drž. rud. nametencev v Velenju priredi v nedeljo dne 31. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih g. Ivana Raka vrtno veselico s koncertnimi točkami rudarske godbe, pevkimi točkami in igro «Na Poljanu». Ob obilni udeležbi ugodno vabi — odbor.

DOMŽALE. Mestna Orjuna Domžale ima v nedeljo dne 31. avgusta slavnostno razvite prapora pred Sokolskim domom v Domžalah. Spored: ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru; ob pol 11. uri slavnostno razvite prapora; po razviti prapora obhod po Domžalah. Popoldne ob pol 3. uri pričetek veselice na vrtu gospoda Kuharja (pri Slokarju).

KRANJ. Kolo jugoslovenskih sester priredi dne 6. septembra v prostorih Narodnega doma umetniški večer, pri katerem sodelujejo iz posebne prijaznosti odlične umetnice iz Ljubljane. Imena in spored objavimo te dni. Po sporedu družabna zabava z najrazličnejšimi privlačnostmi, med drugim loterija ročnih del z narodnimi vezinami, vinska poskušnja in izborni buffet, ki ga oskrbijo kolačice. Del čistega dohodka je namenjen poplavljenjem kranjskega okraja. Z ozirom na blag namen prireditve in na izredno priliko umetniškega užitka je pričakovati mnogobrojne udeležbe.

DOL LOGATEC. Naraščajev dan župe Ljubljana I. se vrši v nedeljo dne 31. t. m. v Logatcu združen z vrtno veselico Sokolskega društva v Dol. Logatcu. Vabimo vsa bratska sosedna društva in prijatelje Sokolstva, da prihite v polnem številu na to prireditev. Zeleniške zveze so ugodne, za ostale ugodnosti je tudi v polni meri preskrbljeno.

SINJI VRH. Pripravljalni odbor «Prosvetnega društva» je uprizoril dne 24. avgusta v šolskem poslopju burke «eno» dejanke: Zaklad, Vedež in Junaki. Nadejani moralni in gmetni uspeh prireditve je pokazal, kako nujno je treba narodu duševnega razvedrila. Vsa čast igralcem in igralkam, ki so po trupdalnem dnevnem delu žrtvovali ure počitka vajam in učenju. Svoj prvi nastop so opravili nepričakovano dobro. Pokazali so, koliko vne, a tudi koliko sposobnosti je v njih za udejstvovanje na tem polju. So pač Vrhovci, ki se morejo v tolikem meriti z drugimi večjimi kraji in ljudmi. Prireditve so v vseobče veselje posetili številno tudi gosti — Sokoli iz Vinice — srčna jim hvala! Prav posebna zahvala pa gospodu nadučitelju Tontiču za njegove prisrčne be-

sede zavednim Vrhovcem v spodbudo in pozdrav. Ostanajo jim v neizbrisnem spominu. Na občo željo se ponovi predstava v nedeljo dne 31. avgusta.

POLZELA. V «Slovenskem Gospodarju» z dne 14. t. m. se je oglašil znani kronist junak, ki se je «junaško» skril za plašč imunitete, dobro se zavest dajoč, da imamo sedaj vlado «reda in poštenosti» ter skušal z ostudnimi lažmi blatiti imenoma ljudi, katerim ni vreden, da izbrise prah s čevljev. SLS je lahko ponosna na tako lažno provalnico. V ostalem je pa za to blatenje sodegovna domača duhovščina, ki je navadno glavni korektor lokalnih dopisov za proslulo klerikalno časopisje in tista duhovščina, ki je v zadnjem času večkrat omadeževala domačo prižnico z lažmi in obrekovanjem tukajšnjega Sokola in njegovih članov. Sramota!

GRAJSKA VAS PRI GOMILSKEM. V nedeljo dne 7. septembra se bo vršilo pri nas odkritje spomenika padlim vojakom iz naše občine. Slavnost prične ob pol 11. uri z mašo na prostem, nakar bo sledilo odkritje, blagoslovljenje spomenika, polaganje vencev itd. Z odkritjem je združen tudi 20-letni jubilej prostovoljnega gas. društva. Ob 10. uri popoldne bo sprejem bratskih društev pred vasjo, nato odhod k maši. Po končani slavnosti defilirajo pred spomenikom. Popoldne ob 14. uri zbirališče na veseličnem prostoru. Slavnosten govor, koncert vojaške godbe iz Maribora in ljudska veselica s petjem.

ROGAŠKA SLATINA. Celjsko pevsko društvo je priredilo dne 23. avgusta tu izvrstno uspel koncert. Spored je bil sestavljen zelo skrbno, tako da so prišli tudi najbolj razvajeni poslušalci na svoj račun. Preprostejši pesmi so se prijetno menjavale s težjimi, mešani zbori z moškimi; kot zadnja točka je blestela na sporedu Griegova skladba «Nova zemlja» za moški zbor, bariton solo in orkester. Od posameznih skladb je posebno ugajala Adamičeva «Kdor je truden»... Mešani zbor lahko z mirno vestjo nastopi pred najbolj razvajeno publiko. Moški zbor se dozdeva za veliko dvorano številno prešibek, mogoče vsled tega, ker se koncerta v Slatini niso mogli udeležiti vsi člani. Izgovarjava je prav dobra, harmonija pri mešanem zboru vzorna; pri moškem izstopi tupatam kak posamezni glas preveč v ospredje. Dinamika izvrstna, skoraj rafinirana. Velikačen vtis je napravila že omenjena sklepna točka programa. Sigurni nastavi zbor, diskretno spremljevanje mariborske vojne muzike in občutna baritonsola g. dr. Gvidona Serneca — vse se je izlilo v očarujoče harmonijo, tako da so se uveljavile vse finee Griegove glasbe. Dvorana je bila kljub pozni sezoni polna, občinstvo vzhvičeno. Par točk je moral zbor ponoviti, seveda tudi zadnjo. G. pevovodji Cirilu Pregelju nismo rami k krasnem uspehu od srca čestitati, nič manj predsedniku društva g. Finku, ki skrbi za društvo res požrtovovalno. Zboru pa želimo skorajšnjega nastopa v obeh slovenskih centralah.

ORMOŽ. Sokol priredi v nedeljo, 31. avgusta v «Mestni grabi» v Ormožu javen nastop, zvezan s tombolo in ljudsko veselico. Za tombolo je določenih 10 velikih in okoli 400 manjših dobitek. Svira središka sokolska godba. Čisti dobiček je namenjen za bodoči Sokolski dom v Ormožu. Javni nastop prične ob 3. uri popoldne, nakar sledita tombola in veselica.

Kulturni pregled

Goethe!

V četrtek dne 28. avgusta je poteklo 175 let odkar se je rodil J. W. Goethe, nemški pesnik in mislec, duh, ki je poleg Shakespearea in Danteja dosegel pri mat med literarnimi velikani človeštva.

Prva mladostna življenjska pot Goetheja je bila v Lipsko, kjer je našel poleg drugega zanimiv impulz za sceno poznejšega «Fausta». Oče ga je bil doletel za jua, toda rojenega pesnika je bolj zanimal jezik in pa Anetta Schönkopff, gostilničarjeva hčerka z Brühla, prva znana Goethejeva ljubezen. Leto 1768. se je pesnik vrnil domov v Frankfurt, kjer so se začeli vplivi gospodične Klettenberg, kateri je postavil spomenik v «Izpovedih lepe duše». Dve leti pozneje je odpravil v Strassburg. Tam je promoviral in, kar je mnogo važnejše, prišel do spoznanja, kakšno ceno ima francosko slovstvo. Tudi s Shakespearejem se je seznanil dobro. Istočasno se je v njem porodila ljubezen in zanimanje za narodno pesem.

Prihodnja pesnikova etapa je bilo mesto Darmstadt. Zopet se je zbrala okolu Goetheja družba dam, ki igra v cellem pesnikovem življenju tako veliko vlogo. Čital je Klopstocka, katerega mu

je prej oče branil in Pindarja. Iz te dobe datirajo Goethejevi popotniški motivi, ki jim gre mesto med najlepšimi mojstrovimi stvaritvami v vezani besedi. Kmalu nato sledi «Götz», ki prinese avtorju veliko slavo in ga postavi na čelo tedanje literarne Nemčije.

Za «Götzem» pride «Werther», ki pri bori pesniku deloma goreče občudovanje, deloma hladno preziranje. Takoj nato se izobliči prvi poskus «Fausta», katerega fabula je bila prednostni motiv vseh krepkejših Sturm in Drangerejev.

Naslednja leta je preživel pesnik zopet v Frankfurtu. Beaumarchaisovi «Spomini» so mu dali snov za «Claviga». Dne 5. novembra 1775. se je naselil Goethe v Weimarju, kjer je pričel svoje zrelostno literarno delo. Vojvoda Karel August mu je postal prijatelj in mu poveljal odlično mesto na dvoru. Tu je prišlo do znanja s Charlotteto v. Stein, dvornodamo, ki je ostavila v pesnikovem delu največje sledove nežne ženske duševnosti. Iz Karlovih varov se je napotil Goethe v Italijo in ko se je vrnil nazaj domov, se je zelo težko življal v starem razmerju. Sledijo njegovemu srčnemu poklicu, slovstvenemu delovanju, je obdržal po povratku samo del prejšnjih služb

in se je posvetil kuratoriju univerze v Jeni ter vodstvu dvornega gledališča, katerega je uporabljal za eksperimentalni študij drame. Charlotta v. Stein je sedaj zamenjala Kristina Vulpiusa, ki je postala poznejše pesnikova žena.

V to dobo spadajo Goethejeve študije naravoslovnih ved. Po fiksiranju evolucijske teorije, ki izhaja iz njegovega svetovnega nazora, se je začel Goethe ukvarjati z optiko ter napisal znamenito delo o barvah.

Po seznanitvi s Schillerjem, ki mu sprva nikakor ni hotela slediti srčna in prijateljska zveza, je napisal pesnik živalski epos «Reineke Fuchs», klasičen umotvor svoje vrste. Naslednja leta so služila nastajanju velikega romana «Wilhelm Meisters Lehrjahre». L. 1808. je izšel prvi del «Fausta», Goethejeve veljajne izpovedi. Sledila je «Dichtung und Wahrheit» in za tem «Wilhelm Meisters Wanderjahre». Z drugim delom «Fausta» je zaključil Goethe svoje življensko delo in zatislil oči v Gospodu duševno svež in mlad do zadnjega.

Goethejevo slovstveno delo je kvalitativno in kvantitativno ogromno. V pesmi, drami in romanu je prekosil svoje predhodnike in sodobnike ter postal klasič v najtistejšem pomenu besede. Njegovi spisi so bogata zakladnica duha, katerega pogreša naša doba skoraj popolnoma. Komur je mar pogled na Goetheja, naj vzame v roke Eckermann

nove «Pogovore», iz katerih bo spoznal mojstra boljše in natančnejše kakor iz katerekoli druge knjige njegovih biografov.

Glasbena šola in konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Prejeli smo: Vpisovanje na glasbeno šolo in konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani se prične v torek dne 9. septembra t. l. in traja do včerajš soboto dne 13. septembra vsak dan od 9. do 12. dopoldne in 3. do 5. popoldne. V ponedeljek, dne 15. septembra se začne redni pouk v vseh predmetih, oddelkih, razredih in letnikih. Natančnejše pogoje sprejema in predmete, ki se poučujejo, objavimo začetkom prihodnjega tedna. — Ravnateljstvo.

Gostovanje naših pevcev v Zagrebu. Dne 28. t. m. je gostoval naš priljubljeni basist in glava solistov ljubljanske opere g. Julij Betetto kot Don Basilio v «Seviljskem brivcu». V tej vlogi je gostoval že lani meseca aprila z ogromnim uspehom na istem odru in tudi letos je žel svoj izborni kreacijo nedeljen aplavz. Dne 28. t. m. pa je nastopil — prvič v življenju — v vlogi Pimenova v «Boristu Godunovu». Naslovno partijo je pel baritonist Vučkovič, Marino ga. Poslušilova in Pseudo-Dimitrija naš rojak tenorist Rija-vec. Orkester je vodil kapelnik Baranovič, žigari uspehi balet «Licitarsko srce» se bo tokom bodoče sezone izvajal tudi v Ljubljani. Gledališče je bilo pri obeh

predstavah polno in navdušeno občinstvo ni štedilo z aplavzom. Kritika posebno hvalijo Betettovo okus in kulturo v prednašanju ter obsežni, a mehko barvani glas, ki seže do srca. Danes se bo izvajala Charpentierjeva «Luiza», v kateri nastopita ga. Zikova in g. Rijavec v glavnih vlogah.

Ravnatelj zagrebske opere gospod Petar Konjović, gre začetkom prihodnjega meseca na šestmesečni dopust. Za čas njegove odsotnosti ga bo nadomestoval kapelnik Milan Sachs.

Wedekindova drama z gostom v Zagrebu. Te dni so igrali v Zagrebu Wedekindovo dramo «Pomlad se budi» z gosposodično Miro Lazarovo kot gostom. Drama je dosegla lani velik uspeh. Glavno vlogo je takrat igrala slovenska rojakinja gdč. Vika Podgorska, za katero Lazareva po sodbi kritike zlostaja. Lazareva je članica podjetja «Thalia-Theater» v Hamburgu.

Prški zborovski koncerti v novi glasbeni sezoni. Pod vodstvom kapelnika Aleksandra Zemlinskega, ki je z velikim uspehom nastopal pri zadnjih mednarodnih glasbenih svečanostih v Pragi, se pripravljajo za novo sezono sledeči vokalni koncerti: Verdijev «Requiem», Nietzsche-Deliusova «Lebensmesse», Brannfelsow «Te Deum» in Nicodéjevo «Morje».

Graška opera se odprla letos z Verdi-jevim «Othellom» pod taktirko Karla Audernietha in v režiji Karla Rossa.

Domače vesti

Današnji številki smo priložili za vse znanje naročnike položnice. One naročnike, ki nimajo plačane naročnine za september ali morebiti še za nazaj, prosimo, da položnice izpolnijo in pošljejo naročnino takoj prve dneve po pošti. Oni pa, ki imajo naročnino že poravnano, naj položnice shranijo za poznejše prilike, ali pa naj jo izročijo takim, ki bi se radi na list naročili. Upravištvu »Jutra«.

* **Novi šolski upravitelji v Ljubljani.** Iz okolice šola prosvete g. Vadenja, pri katerem neprestano tičijo razni klerikalni zaupniki, smo zvedeli, da bodo ali so že za šolske upravitelje v Ljubljani imenovani gg. Repovš na I. m. š., Janko Polak na II. m. š., Fran Pristovšek na III. m. š., Fran Skulj na IV. m. š. in Marija Polakova na I. dekl. m. šoli.

* **Učiteljska imenovanja.** Še predno je kralj podpisal akt o učiteljskih imenovanjih, vedo klerikalni čveljaki v Ljubljani zelo mnogo povedati o učiteljskih imenovanjih po zadnjih razpisih, tako da vse že čirka o slednjem mestu, ki je bilo razpisano. Posebno predsednik Slomškove Zveze, ki je imel »glavno« besedo pri imenovanjih, je zelo mnogobeseden. Šef Vadenja je zelo »zaupen«, a zato ve čim več povedati zaupna oblika g. Velikonje, posebno pa g. Janko Nepomuk Jeglič. — V Beogradu so imeli klerikalci posebno komisijo, ki je sestavljala — mimo in proti zakonitim faktorjem — liste kandidatov za učiteljska mesta. Edino, kar je gospodom grenilo življenje, je bilo to, da je število mest mnogo večje nego število klerikalnih učiteljev in da tako klerikalci niso mogli vseh »pozicij« osvojiti. Predsednik »Slomškove Zveze« g. Strukelj se hvali sedaj po Ljubljani, kako doje konferenca je imel z dr. Korošcem in kako so se imenovanja izvršila po njegovem »diktu«.

* **Učni načrt za srednje šole v Sloveniji.** Ministrstvo prosvete je z razpisom S. N. br. 17.843 od 15. avgusta 1924 razveljavilo od prejšnjega ministra prosvete že izdelan novi učni načrt za srednje šole v Sloveniji, na realni gimnaziji, po katerem bi med drugim odpadla v prvem drugem razredu latinščina ter bi se brvedla v drugem razredu francoščina. Do sprejetja novega srednješolskega zakona ostane torej dosedanjí učni načrt za Slovenijo v polnem obsegu v veljavi.

* **Klerikalni komisar za Kmetijsko družbo.** Minister za notranje zadeve je hodosanega vladnega komisarja pri Kmetijski družbi, vladnega svetnika Župnika, razrešil dolžnosti in na njegovo mesto imenoval profesorja Evgena Jarca.

* **Iz hrvatske pokrajinske uprave.** — Bivši zagrebški župan dr. Srkulj, član Hrvatske zajednice, je imenovan za poverjenika za vero in prosveta pri tamkajšnji pokrajinski upravi.

* **Pozor!** Vsem Cirilmetodarjem, ki se udeležijo velike skupščine v Celju, naznanjamo, da je ministrstvo saobračaja dovolilo znižano (polovično) vožnjo po vseh železnicah od 4. do 10. septembra. Vsak skupščinar naj kupi pri vstopni postaji listek do Celja ter naj pove, da potuje na veliko skupščino, da mu žigosa blagajnik vozni listek z mokrim dnevnim postajnim žigom v Celju se na postaji pri izstopu vozni listek ne odda, ker velja tudi za povratek; vendar pa si mora vsak udeleženec velike skupščine pri družbenem vodstvu v Celju oskrbeti potrdilo, da se je skupščine res udeležil.

* **Himen.** Poročil se je v Mariboru g. Franc Poljanec, disponent Obrne banke v Ljutomeru in znani šahist, z gospodično Zinko Frlanovo, učiteljico in poslušnico iz Šmartnega pri Litiji. Čestitamo!

* **Meščanske in srednje šole.** Kakor znano, se v smislu ministrske odredbe slenosti v Avstriji pa naj skrbi Avstrija šol smatra za enakovredno z ono avstrijskimi nižjih gimnazij. Vendar pa dijak, ki je absolvirat četrti razred meščanske šole, ne more brezpogojno prestopiti v peti razred gimnazije, marveč mora za vsprejem v naslednji višji srednješolski razred položiti poleg male mature še poseben diferencialni izpit.

* **Sprejemanje pripravnikov v finančno kontrolo.** V finančni kontroli v Sloveniji je popolniti večje število pripravniških mest. Pogoji za sprejem so določeni v členu 36. zakona o organizaciji finančne kontrole (»Uradni list« št. 109 iz leta 1922.). Podrobne informacije prejmejo prosilci pri oddelkih finančne kontrole.

* **Interpelacija radi odpusta inozemskih delavcev iz naše države.** Avstrijski državni poslanec dr. Greiler je vložil na ministra za vnane zadeve dr. Grünbergerja interpelacijo, v kateri opozarja, da bi v smislu med obema državama sklenjenih pogodb v Jugoslaviji živeči avstrijski državljani morali biti deležni iste zaščite, kakor je uživajo lastni državljani. Interpelant izjava, da daje zgodovina nemških manjšin v Jugoslaviji baje neprestano povod za prilobe o gaženju pravice nemških manjšin ter poudarja zlasti odredbo jugoslovenskega ministra za agrarno reformo, ki zahteva, da morajo naši veleposesniki odpustiti iz službe vse inozemske delavce, vsled česar se je bati, da bo v Avstriji število nezaposlenih znatno naraslo. Poslanec dr. Greiler zahteva, naj avstrijski vnani urad izposluje razveljavljenje omenjene odredbe. Ni nam še znano, kaj je odgovoril dr. Grünberger na to interpelacijo. Eno pa je nedvomno gotovo: dolžnost naše države je, če v prvi vrsti skrbi za zaposlenost svo-

jih državljanov, za zmanjšanje nezaposlenosti v Avstriji pa naj skrbi Avstrija sama.

* **Nov župan v Konjicah.** V Konjicah se je vršila te dni prva seja novega občinskega odbora. Za župana je bil izvoljen demokrat notar Rado Jereb, za občinske svetovalce pa odvetnik dr. Prus, lekarnar Prorazil, ter trgovec Martin Ogorevc in Fran Zore. Vsi pripadajo demokratski stranki.

* **Radio termalno kopališče Laško.** Inšpektor ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani je dovolil, da se termalno kopališče v Laškem prizna naslov: »Radio termalno kopališče« in sicer na podlagi uradno konstatirane visoke radioaktivnosti termalne vode in plinov, ki prihajajo iz zemeljske globine. To je tedaj edino kopališče v naši državi z nedvomno dognano visoko radioaktivnostjo vode in ki sme tudi edino nositi zgornji naslov. Medicina se poslužuje v vedno izdatnejši meri radio-terapije. Zdravniški konstatirano je, da ozdravlja radioaktivna termalna voda in plini v Laškem posebno sledeče bolezni: subakutni in kronični revmatizem, migralgije in mišičji reumatizem, neuralgije, išias, neuritis, ženske bolezni, sklerodermija, pojave staranja, miocarditis, nervozno živcev, arterio-skleroza. Z ozirom na te velike zdravstvene uspehe je sklenila uprava kopališča v Laškem urediti zdravilišče tako, da bo občinstvu tudi preko zime na razpolago. Vsi prostori se bodo dobro kurili, da bo v zdraviliškem domu, v katerem se nahaja kopališče, prijetno bivanje tudi v hladnejših in celo zimskih mesecih. Dalje je sklenila uprava kopališča, da zniža cene za kopelji in za sobe za 50 odst., počeni s 25. t. m., da je dana prilika najširšim slojem poslužiti se zdravilnega vreca v Laško.

* **Zatvoritev promet na okrajni cesti Ptuj-Rogatec.** Vsled popravila dravinjskega mosta pri tovarni tanina v občini Majšperk v tiru okrajne ceste Ptuj-Rogatec-Celje se zatvori težki promet od 2. do 30. septembra. Lahki promet se sme opravljati samo še do 15. septembra. Vozniki s težkimi tovori in avtomobilisti, ki vozijo iz Ptuja na Rogatec ali obratno, se obrnejo na bregu pri Ptuj na okrajno cesto Ptuj-Krapina skozi Podlehnik in Sv. Trojico v Haložah ter pri Pernatu, takozvanem Ekvrtu krevejo na okrajno cesto Pernat Zetale skozi Zetale na Rogatec. Vozniki z lahkiimi tovori vozijo od Majšperga naprej po okrajni cesti Majšperk-Sitež ter v Skrbliyah po občinski cesti spet nazaj na okrajno cesto Ptuj-Rogatec pri gostilni Pisek na Bregu pri Majšpergu. Promet v smeri Rogatec-Ptuj se vrši istotako po navedenih progah. Vozniki in avtomobilisti, ki vozijo na Celje ali od tam na Ptuj, se obrnejo v Majšpergu na okrajno cesto Majšperk-Poljane in obratno.

* **Velesejem v Pragi.** Pojnsnila in legitimacije za velesejem v Pragi, dobite na češkoslovaškem konzulatu, Breg in pri Aloma Company, Kongresni trg 3. 19. septembra skupen izlet jugoslovenskih trgovcev.

* **Zahvala.** Ponesrečenci v Ločniški dolini pri Sori se najtopleje zahvaljujejo Kmetiski posojilnici za velikodušni dar 10.000 Din. Bog povrni!

* **Porotno zasedanje v Novem mestu.** Za jesensko porotno zasedanje, ki prične dne 2. t. m., je sestavljen sledeči porotni dvor: Predsednik dr. Jurij Polenšek, namestniki: dež. sod. svetniki Anton Kuder, dr. Šitimir Dolenc in dr. Josip Fišinger. Sodniki: višji dež. sod. svetniki dr. Vlad. Feorster, dr. Silvin Hrašovec in Jurij Kozina ter dež. sod. svetniki Anton Kuder, dr. Dolenc, dr. Fišinger, Jakob Luznar in Gustav Barle. Namestniki: okrajna sodnika Alojzij Hočevar in Božidar Romih.

* **Zrtve avstrijske soldateske v Kragujevcu.** V Kragujevcu bodo 27. in 28. septembra velike spominke svečanosti za 45 Slovkov, ki jih je med vojno ustrelila avstrijsko-ogrska soldateska. Ustreljeni Slovaki so vsi iz Trenčina.

* **Gradnja velikega hotela v Novem Sadu.** Nedavno se je v Novem Sadu osnovala delniška družba za gradnjo velikega modernega hotela. Hotel bo zavzemal ves prostor med štirimi ulicami, glavna fronta pa bo v ulici kraljice Marije. Gradbeni troški so proračunjeni na 18 milijonov dinarjev.

* **Železniška nesreča.** Med postajama Zdenčina in Jastrebarsko je povozil vlak posostnika Wolingerja. Kolo mu je odrezalo glavo, truplo pa je stroj vleklo po progi kakih 500 metrov daleč. Strojevodja ni niti opazil grozne nesreče. Razmesarjeno truplo so našli pasanti naslednje jutro.

* **Samomor 17 letnega vajenca.** V Zagrebu se je pred večeršnjim v podstrešju hiše svojega službovalca obesil slikarski vajenec Milan Frece, pristojen v Dobovo pri Brežicah. Fant si je pred tednom dni pridržal znesek 50 Din, ki ga je prejel za svojega mojstra. Ker je mojster Freceju zagrozil, da bo sporečil to njegovo očetu (česar pa ni storil), je sicer marljivi vajenec šel prostovoljno v smrt. V njegovem žepu so našli poslovilno pismo za očeta, v katerem ga prosi oproščenja.

* **Za denar je vračal devištro.** Beograjska policija je aretirala tamkajšnjega kavararja Milana Popovića, ki je v listih objavil oglas, da padlim ženskem »povrne devištro«. Vprašanem pa je treba priložiti 11 dinarjev. Policija, ki se je začela

zanimati za žudega »čizrnika«, je ugotovila, da se je Popoviću priglasilo nad 6000 oseb, ki so prošle za njegovo pomoč. Priglasili so se interesenti celo iz Rumunije in Bolgarije. Za svoja »navodila« je prejel Popović honorar od 50 do 2000 dinarjev. Policija je vso korespondenco zaplenila.

* **Aretovan je bil v četrtki v Radečah neki Kurn, ki se je izdal za zastopnika Singerjevih živalnih strojev.** Prejemal je na račun večjih svetov po tisoč in tudi več dinarjev in oglaševal na ta način precej oseb po Dolenjskem. Singerjeva tvrdka v Ljubljani je prejela zadnje dni tozadevno že okoli 20 pritožb. Ker je verjetno, da je še več oglaševancev, ki so naselili sleparjo, se pozivljajo, da prijavijo svojo škodo v »vrho preiskave policije ali bližnji orožniški postaji.

Iz Ljubljane

u— **25 let pri eni tvrdki.** Poslovodja tvrdke Ant. Krisper, gospod Turk, praznuje danes 25letnico svojega zveštenja in neumornega delovanja pri omejenih sredstvih. — Enako obletnico slavi danes g. Joško Jamnik, uslužbenec knjigovodne Delniške tiskarne. Jubilantoma, ki sta vzgled vztrajnosti in marljivosti ter vira narodnjaka, iskreno čestitamo k jubileju in kličemo: Še na mnoga leta!

u— **V počaščenje godu ge. Roze Krapež,** soproge lastnika kavarne in restavracije »Zvezda«, so zbrali nameščenci podjetja 450 Din za ponesrečence v pohojarskem pogorju.

u— **Opozorilo brezposelnim!** Državna borza dela v Ljubljani naznanja vsem brezposelnim brez razlike spola, če so oni ročni, duševni ali navadni (nekvalificirani) delavci, da se kot taki osebe ali pismeno priglašajo pri Državni borzi dela. Osebo se je priglasiti onim, ki bivajo v mestu ali okolici one Borze dela, v katere delokrogu bivajo in jim je pri vpisu predložiti potrebne isprave (delavsko knjižico, izpričevala, domovinski list i. dr.). Onim pa, ki javijo svoj priglas pismo, je navesti natančno ime in priimek, bivališče, rojstno leto, stan (samski, oženjen), število nepreskrbljenih otrok, pristojnost, poklic (dali je specialni delavec in v čem), kakšno plače zahteva, koliko časa je brez dela ali službe in kje želi delo. Nepravilne navvedbe brezposelnca izključujejo od posredovanja dela.

u— **Obsevanje s kremensko svetilko.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev je v svojem ambulatoriju v Gradišču 2 priredil štacijo za obsevanje s kremensko svetilko. Obsevanje se vrši vsak delavnik od pol 11. do 12. ure in sicer ob ponedeljkih, sredo in petkih za moške, ob torkih, četrtkih in sobotah za ženske člane in soproge. Obsevanje je zlasti uspešno pri rahitidnih obolenjih (angelski udnici otrok, kirurški tuberkulozi, jetiki kosti, sklepov, žlez, kože in skrofulozi). Člani in soproge, ki žele biti deležni tega zdravljenja, naj se zglašijo pri pristojnem uradnem zdravniku.

u— **Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški vabi vse člane in članice,** ki bi hoteli sodelovati na prireditvi dne 7. septembra, na sestanku, ki se vrši v ponedeljek dne 1. septembra ob 8. uri zvečer v Čitalnici.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 pijanost, 1 prestop kaljenja nočnega miru, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopkaljenje policijske ure, 1 prestopkaljenje obrtnega reda, 2 prestopka pasjega kontumacia, 1 nezgoda, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 2 poškodbi tuje lastnine in 1 prestopkaljenje vmešavanja in službene zadeve straže. — Aretacije so se izvršile tri in sicer zaradi pijanosti in raze-granja.

u— **Tatova v vojašnici.** Izpod strehe v šentpeterski vojašnici sta ukradla dva ondi zaposlena delavca cinkasto kopalo no kad in kotel ter oboje prodala v mestu za 5009 Din. Prišli so jima kmalu na sled, naker sta bila aretirana ter predana sodišču.

u— **Razne tatvine v Ljubljani.** Iz cerkve Sv. Petra je neznan tat odnesel rdečo plišasto preprogo, vredno 2250 Din. — Služkinji Ani Tomšič je med potjo od Wolfove ulice do Pogačarjevega trga ukradel neki umovni denarnik z vsebino 80 Din. — Pri nakupovanju živil na Vodnikovem trgu je izmaknil premeten žepar Franciški Vrečar usnjato listnico, v kateri je imela 150 Din.

u— **Zopet nesreča na dolenskem kolodvoru.** V četrtki popoldne se je pripetila na dolenskem kolodvoru zopet težja nezgoda. Premikalni stroj se je zaletel v tovarni voz, ki je stal, naložen s hlodi, na razcepu tračnic in skočil vsled tega s tira. Zgornji del voza je bil obšutno poškodovan, stroj sam pa je ostal nepoškodovan. Raztrgana je bila v razdalji več metrov tudi proga. Vsled močnega sunka je padel Ivan Cegar, delavec pri lesnem trgovcu Francu Šuštarju, ki je takrat nakladal hlode, z voza, ter si zvil levo roko v zapestju. Stroj je bil kmalu zopet postavljen na tir in v par urah popravljena tudi proga, naker se je mogel promet neovirano nadaljevati. Kdo je povzročil nesrečo, bo dognala preiskava.

u— **Koncert!** V restavraciji in kavarni »Tratnik« vsak dan koncert ruskega umetniškega balalačnega orkestra iz Zagreba, obstoječega iz 11 oseb. Godba, petje in solospevi priljubljenega tenorista. Od 8. do 1. uri ponoči. Vstop prost. — **Kavarna »Centrala«.** Vsak večer izvrstni ciganski koncert.

Telefon 730 **Kino Ljubljanski dvor** Telefon 730

Danes 30. t. m.

Ossi Osswalda Milijardni soupe

po istoimenski opereti v 5. dejanjih v glavnih vlogah Ossi Osswalda, Hanni Reinwald, Georg Aleksander, Viktor Janson, Paul Biensfeldt, Robert Scholz. Režija Viktor Janson. Predstave ob nedeljah ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8., in 9. uri. — Ob delavnikih ob pol 5., pol 8. in 9. uri.

Iz Celja

e— **Občinske volitve v Celju.** Po objavi mariborske nemške kandidatne liste za občinske volitve pričakuje tudi celjska narodna javnost z velikim zanimanjem, kdo bo nesel svojo kožo na trg za razne nemške bogataše iz pridobitnih krogov, ki so se o priliki občinskih volitev v celjski okoliški občini tako varno skrili za manj pomembnimi trgovci in obrtniki ter jih na ta način vsled upravičenega bojkota od slovenske strani, ki je sledil temu predrzemu izzivanju, občutno oškodovali. Čujejo se glasovi, da prevladuje v večini celjskega nemškega prebivalstva previdnost in treznost in da se ne marajo izpostaviti nevarnosti da bi jih narodno zavedni celjski okraj za njihov sovražni nastop proti slovenskemu kruhodajalcu primerno poplačal. Naj se raje žrtvujejo za »sveto nemško stvar« tudi enkrat tisti, ki so se že preobjedli slovenskega kruha.

e— **Zdravniški sestanek v Celju.** V celjskem občinskem svetu se je pred dvema mesecema razpravljalo tudi o tem, kako bi se uspešno zajela nevarnost širjenja epidemijah bolezni po Celju in okolici. Med drugim se je sklenilo nasvetovati politični oblasti, naj povzroči v to svrhu konferenco vseh mestnih in srezkih zdravnikov v Celju. Po odloku velikega župana mariborske oblasti se vrši sedaj ta sestanek dne 31. avgusta ob 9. uri v magistratni dvorani. Predvsem se bo razpravljalo o tem, kako bi se uspešno zatirala nevarnost škrlatinke. Pričakuje se polnoštevilna udeležba zdravnikov iz celjskega srca in mesta Celje.

e— **Nova koncesija.** Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo g. Ivanu Bizjaku, krojaškemu mojstru v Celju, poleg učnega zavoda za prikranjevanje damskih oblek tudi koncesijo za prikranjevanje moške garderobe. Omenjeni zavod sprejema odslej v pouk za prikranjevanje tudi krojače.

e— **Telesne poškodbe.** 10-letni Franc Mak, sin jetniškega paznika v Celju je našel na cesti pred tovarno Pinter in Weber v Zagradu patrono, s katero se je nato igral. Pri tem je patrona eksplozirala ter fantka močno poškodovala po cellem telesu. — Z voza je padla 11-letna Leonora Podgornik, ki se je ponoči peljala v neki družbi iz Blagovne proti Celju. Pri tem jo je voz povozil ter ji zlomil nogo. Oba poškodovana otroka so oddali v celjsko javno bolnico.

e— **Poneverba.** Celjska policija je aretirala te dni dve mladi prodajalki pri tvrdki Weiner na Glavnem trgu. Že dve leti je prihajal v omenjeno trgovino 33-letni mesar A. T. iz St. Petra v Sav. dolini, včasih sam, včasih pa z neko kmetico iz Podloga pri St. Petru ter je skoraj vsikdar odnesel iz trgovine razno steklarsko blago po sramotno nizki ceni. Za protiuslugo je nosil v prodajalno prekajeno meso, tupatam pa je tudi, ako je bil posebno židane volje, povabil obe prodajalki v gostilno, kjer so se dobro imele. Vsled teh malverzacij trpi tvrdka Weiner zelo občutno škodo. Vsi udeleženci poneverbe so že pod ključem.

Iz Maribora

a— **Sokolska tombola.** Mariborski Sokol (odsek za zgradbo sokolskega doma) priredi v nedeljo dne 23. septembra na Glavnem trgu veliko tombolo v korist zgradbe sokolskega doma. Pripravljani odbor je nabral že jako dragocene dobrotke in upa, da bo tombola znatno pospešila postavitev sokolskega doma v Mariboru.

a— **Mariborski akademiki.** Društvo naprednih akademikov v Mariboru priredi danes, v soboto dne 30. t. m. ob pol 20. uri v Prevaljah v gostilni Korotan štiridesko burko »Ugrabljenca Sabinka«. Z isto igro gostujejo akademiki dne 31. t. m. ob pol 20. uri v Rušah v dvorani gostilne Novak.

Iz Primorja

* **Hrvatsko učiteljske v Arbanasih pri Zadru se ukline.** Italijani so pred par leti odprli v Arbanasih pri Zadru hrvatsko učiteljsko, o katerem pa se je takoj videlo, da nimajo z njim poštenih namenov. Na šoli so poučevali samo italijanski profesorji in izpraševalna komisija sploh ni razumela kandidatov. Pri izpiti je prodrla samo ena tretjina izprašanih kandidatov, dve tretjini sta morali pasti. Vsled Gentilijeve šolske reforme, bo letos prvi razred hrvatskega učiteljskega uklinjen in leta 1926 bo sploh konec zavoda, katerega so tako malo časa slale sovražne italijanske zvezde.

* **Škodnikov konvikt v Tolmini.** Oni diaki in diakinje, ki nameravajo študirati v Tolmini ter se zanimajo za sprejem v Škodnikov konvikt, se opozarjajo, da je predložiti prošnje za sprejem v zavod do 5. septembra. Kolkovane prošnje s priloženim krstnim listom in zadnjim šolskim spričevalom se morajo nasloviti na ravnateljstvo.

* **Živinski sejni v Sežani.** Ker se zadnje čase širijo neresnične vesti, da bodo živinski sejni v Sežani uklinjeni, se pojasnjuje, da so vse take in podobne govorice zlagane. Sejni živine, konj, prašičev in drugih domačih živali kakor tu-

di običajnega sejskega blaga, se vršijo vsak mesec dvakrat, dne 12. in 22. v mesecu. Ako pade na ta dan praznik, pa se vrši sejm naslednjega dne.

* **Tatvinski družba v Trzinu pri Trstu.** V Trzinu pri Trstu so se že delj časa vršile tatvine, katerim niso mogli izslediti krivcev. Tatovi so kradli vsakovrstne predmete po stanovanjih: denar, perilo, obleko, nakit in celo šivalne stroje. Končno je prišla policija storilec na sled in je aretirala pol tucata oseb, ki so zapletene v tatvine.

* **Lepa prireditve v Slavini.** V nedeljo 24. t. m. se je vršila v Slavini blizu Trsta igra »Deseti brat«, ki je prav lepo izpadla. Vsa hvala gre igralcem, ki so si kljub mnogovrstnemu delu v poletnem času utrgali voljo ur za študiranje vlog in za skupne vaje. Igra se ponovi v nedeljo 31. t. m.

* **Zborovanje istrskih taštvostskih društvo** se bo vršilo v prvi polovici meseca septembra v Puči. Kakor drugod, je prišlo tudi v istrskih krajih med fašisti do znatnih razpok, katere naj bi septembersko zborovanje odpravilo. Če se bo to zgodilo, pa je seveda še veliko vprašanje. — **Obsodba petnajstih Istranov v Kopru.** Te dni je bil izrečen krivdoreč nad 15timi istrskimi kmeti, s katerimi so pred časom prišli v odprt konflikt italijanski orožniki. Poleg ječe so bili obtoženci obsojeni tudi na občutne denarne kazni. Glavni krivec Josip Bemblj je obsojen na osem mesecev zapora ter na 400 lir globe.

Senzacionalna afera v Subotici

Policijski komisar, ki zlorablja službeno mesto v razvratne namene.

Cela Subotica stoji te dni pod vtisom mučnih dogodkov, ki so se zadnje čase razvedeli in pokazali vso moralno gnulobu človeka, ki je smatral svojo državno službo za vir lastne razvratnosti. Pred približno tremi meseci je bil imenovan za policijskega komisarja v Subotici neki Pavle Pavlovič. Mož je nastopil svoje službeno mesto zelo oblastno in je na policijski kmalu začel gospodariti kakor v lastni hiši, kjer mu mora biti vse podložno. Lastil si je pravico do reševanja aktov v vseh važnejših zadevah. Njegove »rešitve« pa so kmalu vzbudile splošno pozornost. Pavlovičeva metoda je namreč obstojala v tem, da je tuje izganjal iz mesta, če se niso hoteli vkloniti njegovim zahtevam, ki so bile večinoma gmočnega značaja. Kogar je dobil na piko, je pritisnil za gotovo vsoto denarja, in če ni šla stvar gladko od rok, so sledile persekucije. Ker se je to godilo s strani policije, se razumljivo komisarju ni upal nihče upirati in škandali so postajali od dne do dne večji.

Afere pa so dosegle višek, ko je Pavlovič nastopil v neki gostilni proti lastniku podjetja z revolverjem, ker je gostilničar hotel zapreti lokal ob policijski uri. Mož je namreč hotel podajati policijsko uro na lastno pest samo radi tega, da bi mu bilo mogoče še nadalje ostati v sumljivi ženski družbi, s katero se je sešel v gostilni. Podoben incident je izval tudi v neki javni hiši, kjer je zahteval jedi in pijače, s katero pa mu niso postregli, ker je prej eukrat ostal na dolgu.

Pavlovičovo izpričenost pa najbolj dokazuje njegovo početje po hotelih, kjer je ponoči trkal na vrata sob, kjer so prenočevale ženske, ter v imenu zakona zahteval, da mu dame odpro. Prišlo je ponovno do zelo burnih scen, katere so radi komisarjevega službenega stališča večinoma »skopale«, tako da ni mogel nihče nastopiti proti njemu na merodajnem mestu. Pavlovičeva predrznost je pripeljala do vrhunca v začetku t. m. Počel se je v neki hotel, kjer je prenočevala žena zdravnika dr. Hackerja. Zahteval je, da mu dama odpre vrata, in ko se je to zgodilo, se je hotel izpozabiti nad njo. S krikom in vikom je naposled gospa dozvala hotelske osebe, ki jo je rešilo iz predrznih rok nasilneža. Par dni pozneje je Pavlovič poklical predse na policijo ženo nekega trgovca in je od nje zahteval, da se mu poda. Obdržal jo je do jutra pri sebi. 28. julija je podvil zopet »račijo« ter je hotel legitimirati Beograščanko Zardarko Nikolič. Sele na njene glasne proteste se je pojavil policijski komisar Sava Božović iz Novega Sada, ki je slišal, kaj se godi, ter je rešil damo iz krempeljv drznega polipa.

Vse to je Pavlovič koncem koncev tako diskreditiral, da je njegova zvezda zatremela ter začela zahajati. Še več. Poizvedovanja so razkrila, da je Pavlovič čisto navaden pustolovec, ki se piše v resnici Pavel Fliever in da je bil v Parizu zaprt radi vloma in tatvine. Kako se je mogel vgnezditi pri nas v državni službi, je dozdaj nepojasnjeno.

Proti sleparju in nasilniku je na podlagi imenovanih razkritij uvedena najstrožja preiskava in mož je pod ključem ter čaka na sodbo.

Iz življenja in sveta

Kedaj ne smem več inserirati?

Na enega največjih angleških listov, so se obrnili odlični njegovi inserenti z vprašanjem, kedaj naj neha inserirati, češ, da je to vprašanje eminentne važnosti za vse, ki inserirajo, zlasti pa za trgovce, industrijale in obrtnike.

Na to vprašanje je omenjeni list odgovoril, da ne smejo več inserirati v naslednjih slučajih:

- 1.) Kadar se prebivalstvo neha razmnoževati in kadar ne bodo prišla na svet pokolenja, ki od vas še niso ničesar slišala.
- 2.) Kadar prepričate vse svoje odjemalce, da je vaše blago najbolje, cene pa pri vas nižje kot pri vseh drugih trvd-kah.
- 3.) Kadar boste opazili, da ljudje, ki ne inserirajo, nadkriljujejo one svoje konkurente, ki stalno in sistematično inserirajo.
- 4.) Kadar boste pozabili na nasvet, ki so ga izrekli najbolj pametni in najbolj procvitajoči trgovci svetovnega slovesa.
- 5.) Kadar bodo vsi ljudje iz navade in zanesljivo tudi letos kupovali svoje potreščine na istem kraju kot lani.

Klerikalizem na Češkem

Češki «Rijen» priobčuje pod naslovom «Bojujoča se cerkev» uvodnik, iz katerega je videti, da je klerikalizem na Češkem isto zlo, kakor klerikalizem v Jugoslaviji. Ker «Slovenec» večkrat poudarja, da klerikalizem ni za narod in državo nobena opasnost, se nam zdi umestno, da priobčimo češki članek o klerikalizmu, da se vidi resnico o tej stvari. Članek v «Rijnu» se glasi takole:

«Pri nas ne skrbi cerkev že od nekdaj toliko za cerkvene zadeve, kakor za posvetne in predvsem za utrditev in razširjenje svoje oblasti in za zagotovitev svojega vpliva na vodstvo države. Pri nas se klerikalizem in klerikalci vračajo k metodi, ki jo je uveljavljal pobelegorski jezuitizem in ki je povzročila popolno zaslužčenje našega naroda. «Rajši puščo krivovercu nego plodno zemljo», to geslo krvavega Habsburžana, Ferdinanda III., ki je dal umrtiti 27 čeških plemenitšev ter dal potem za njihove duše brati na tisoče maš v Mariazellu, živi še vedno v dušah klerikalcev. Ne gre jim toliko za vero, ampak predvsem za oblastno pozicijo v državi, in zato se trudijo na vse pretege, da bi si jo zagotovili.

Njihova agitacijska mreža je razsežna. Vsaka fara, vsaka prižnica je polna napadov in organizira boj proti državi in proti njeni glavi. Nikjer na svetu bi ne bilo mogoče to, kar se je zgodilo nedavno na Sveti Gori, ko so klerikalci zlorabili cerkvene obrede in udeležbo papeškega nuncijskega pri naših vladi, da začno napadati državo in njenega prezidenta. To je bila nečuvna drznost bojevnikov in bojažljivih klerikalnih petelinov, ki so si upali v Žižkovem letu ščuvati tako ostentativno in podlo proti možu, ki stoji visoko nad njimi in ki se je izkazal več kot liberalnega in več kot tolerantnega, ki stoji nele nad strankami, ampak se tudi skrbno ogiblje vsakega verskega boja. V tem oziru se klerikalci ne morejo pritoževati in če se kljub temu pritožujejo, govori iz njih le predvojna duša, duša nizkotna in maščevalna, duša, ki ne pozablja.

Zgodila se je pri nas velika napaka. Iz samih ozirov na Slovake smo pardonirali cesarsko kraljevi klerikalizem pri nas. Pardonirali smo rimski klerikalizem in jezuitizem pri nas, ki je imel po prevratu več kot preveč vzroka, da bi bil tih in skromen. Ožiri na verski čut našega doslej neprobujenega Slovaka so bili, ki so nam svetovali pardoniranje klerikalizma in njegovih grehov, ki jih je delal cela stoletja na našem narodu. Pozabili smo na Belo Goro, pozabili smo na Stomestni trg, na Lichtensteinske dragonce, na delovanje reda Ignacija

Lojolskega in na klerikalizem za časa Frana Josipa I. pred in med vojno. Od pustili smo vse in smo si varljivo domnevali, da se klerikalizem pobota z novimi razmerami, da opusti svoje hrepence po posvetni oblasti in da se bo brigal le za cerkvene potrebe in zadeve.

Toda kruto smo se zmotili. Klerikalizem je vedno isti. Dobiva ukaze iz Rima in Rim ima edino hrepence, da razširi svojo oblast in svojo moč. Zato da je ofenzivna povelja. In hlapič Rima, tudi ti, ki so slepo zapreli v klerikalni isem, jih poslušno izpolnjujejo. Kaj tih briga lastna država? Niso je hoteli, niso se bojevali zanjo, ampak za to, da razširijo oblast najbolj katoliške dinastije bogotnih Habsburžanov. Ne čutijo narodno niti domovinsko. So internacionalni, črni, z dušo in telesom zaslužjeni Rimu. Tam je njihova država, tam je njihova glava.

V tem so popolnoma podobni drugi «cerkvi» — rdeči. Tudi ta proglašajo, da je mednarodna, tudi to ima svojega «zmotljivega papeža» in poslušna povelja iz tujine. Pri črnih je to — Rim, pri rdečih — Moskva. V bistvu pa so si enaki. Obema cerkvama gre za vladno svetlo, obema gre za moč. Obe «cerkvi» sta bojujoči se cerkvi, obe sta našemu narodu enako sovražni in enako nevarni. Ena je imela svoje pregledovanje v Kolinu te dni, kjer je asistiral papeški nuncij Marmaggi. Tu je Orlovstvo defiliralo pred generalom rimske hierarhije.

Reakcija je na delu, in reakcija, vsaka reakcija, naj bo rimska ali habsburška, nobena ne ljubi svobode in hrepence v preteklost. Zato pozor! Naši stari sovražniki dvigajo glave!

Tajinstveni signali z Marsa

Poročali smo že, da so na veliki brezžični postaji Point Grey v Zedinjenih državah dobili v soboto zjutraj skupino čudnih signalov, ki jih niso mogli razbrati, ker jih ne vsebuje noben mednarodni brzojavni kodeks. Reklo se je, da morajo priti z Marsa. «Jutro» je menilo, da gre gotovo za šalo, ki si jo je dovolila v teh Marsovih dneh kaka brezžična postaja in je potegnila ljudi, kar se jim je posrečilo.

To svoje mnenje vzdržujemo, oziroma pravimo, da z Marsa ti znaki gotovo niso prišli, kar potrjuje tudi večina zvezdoslovcev, čeprav so dobili tajinstvene signale tudi drugod. Tako izjavlja v poročilu brezžične stanice v Dulwichu pri Londonu profesor A. N. Low, da so aparat te postaje zaznamovali v petek zvečer čudne signale, ki po njegovem mnenju niso bili oddani na Zemlji. Učenjak jamči za pravilnost opazovanj in izraža prepričanje, da so morali priti znaki, ki so imeli dolžino valov okoli 25.000 km, res z Marsa. Vidi se, da gre za iste signale, ker jih je zabeležila stanica v Dulwichu v petek zvečer, ameriška Point Grey pa v soboto zjutraj, kar odgovarja razliki časa šestih do desetih ur.

Po brzojavki «Daily Maila» iz Newarka v državi New Jersey v Ameriki so operaterji tamošnje brezžične postaje v nedeljo sprejeli signale, ki odgovarjajo dolžini valov 23.000 do 75.000 kilometrov. Ako pa kljub pričakovanju prihajajo te brzojavke res z Marsa, česar ne moremo verjeti, potem bomo tega prav veseli in radi izpremenili svoje mnenje.

Kaj prinese ženitovanjski sejem

V nekem pariškem predmestju je bilo preteklo nedeljo živahno vrvenje. Na prostornem trgu se je zbralo mnogo brkih devčev in krepkih mladenčev, katerim se je poznalo, da čakajo nekaj nevsakdanjega. Iz vseh delov Pariza se je kmalu zbralo na tem trgu nebroj ljudi in njih oči so pričale, da jim leže na srcu tajinstvena vprašanja.

Vsemu temu pa se niso čudili oni, ki

Naklonjenost

naslovljenca si pridobi s tem, ako polaga veliko važnost na to, da mu nič na finem pisemskem papirju, katerega kupiš samo pri M. Tičar, Ljubljana.

so vedeli, da se ta dan vrši na trgu «ženitovanjski sejem».

Malo je ljudi, ki verujejo v resničnost take prireditve. Vendar so tudi te vrste sejmi navaden pojav in Francozi se jih poslužujejo zlasti za to, da dvignejo še skoraj na minimum padlo število porokov v deželi.

Svoj začetek so imeli ti sejmi v nekem privatnem klubu, kjer se je mladeničem nudila prilika, da se spoznajo s prijetnimi dekleti. Pozneje, ko se je doznalo, da se ta pokret prav dobro obnaša, je bil prenešen običaj tudi v provinco in tako so nastali «ženitovanjski sejmi». Ni dogm, katere pokrajine je najprej uvedla ta sejm, a dejstvo je, da so za ženitov zrela dekleta javno na ogled ogotovitih dnevi. To sicer ni prava Metastacija, vendar pa se tam natančno označi starost mladenek in višina njihove dole. Po tej objavi se takoj oglašijo prosilci in dekleta imajo pravico, da izbirajo po svoji volji in po svojem okusu.

Po vzoru drugih mest, je tudi pariško predmestje sklenilo, da priredi tak sejem. Sedaj pa se pričinja groteskna anekdota lepe gospodične Simone d'Arville in njenega zaročenca Georgesa Mercedeta. Imenovana gospica je bila hčerka bogatega draguljarja, ki je svojo edinko silno ljubil. Mladenka pa je čitala naznanila o «ženitovanjskem sejmju» in sklenila, da se tudi ona poda na sejmšče. Na žalost je nepremišljeno prijavila svoje ime v seznam mladenk za poroko in takoj se je za njo razvila živahna borba. Najživahnejši je bil mlad kmetijski fant Mercedet, kateremu se je končno res posrečilo pridobiti simpatije lepega dekleta.

Mladenka se je na sejmju izredno zabavala, a ko je prišel čas, da odide z novim zaročencem, je skočila na avtomobil in se odpeljala. Preteklo je nekaj dni. Oče Arville je mirno sedel v svojem lokalu, ko pride mimo njega mlad seljak, ki ga pozdravi z osornim glasom: «Podla duša, kje je moja zaročenka?»

Pred lokalom se je razvila scena polna neprimernega smeha. Oče je vpil, besnel in razgrajal, a mladenič je odločno zahteval, da se mu izroči zaročenka. Ni natančno znano, kako se je končala ta nenavadna epizoda, a dejstvo je, da sta oče in hči naenkrat izginila iz lokala. Kmalu nato se je tudi mladenič zopet vrnil na svoje kmetjsko posestvo.

Lepa hčerka je ostala prosta, a gotovo je, da jo je minila volja posecati «ženitovanjske sejme» s takimi posledicami.

× Prvi polet novega Zeppelina. Novi orjaški zrakoplov tipa Zeppelin, o katerem je poročalo «Jutro» večraj, ki ga je naročila Amerika v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru je napravil v sredo prvi poskusni polet okoli jezera, ki se je popolnoma posrečil. Inženjerji so zelo zadovoljni z njim. Prihodnje dni napravi Zeppelin daljše polete preko Bavarke in Württemberske in potem tudi preko Berlina, nakar nastopi svojo pot v Ameriko. Ta dogodek pričakujejo ljudje z velikim zanimanjem, ker bo zemlja ves čas z zrakoplovom v zvezi potom brezžičnega brzojava in telefona.

× Železniški nesreči. Med Taurinom in Taso v Maroku je skočil osební vlak s tira na strmi progi tik pred predpdom. Težko ranjenih je bilo 23 ljudi, 8 vojakov in 15 domačinov. Na progi Jeze-Centralne železnice med Phila-

Jesenska oblačila

kakor: rangleane, jesenske povrhnike, nistre v kvaliteti, izvršiti in cení brezkonkurenčno le pri tvrdki

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

delphijo in Newyorkom v Zedinjenih državah se je zaletel brzi vlak, ki je prihajal s hitrostjo 90 kilometrov na uro iz Trentona, v voz, ki je stal sam na tiru. Sunek je bil tako močan, da je vrgel lokomotivo in dva vagona na stran in je ves vlak iztiril. Doslej so izveкли izpod ruševin pet mrtvih in petnajst hudo ranjenih.

× Iz Periza v Teheran v dvanajstih dneh. Te dni so otvorili deloma novo cesto, ki veže Beirut na obali Sredozemskega morja v Mali Aziji s Teheranom preko Damaska in Bagdada. Po tej cesti so uvedli redno avtomobilsko progo, ki ima na vseh križiščih zvezo. Tako je sedaj mogoče dospeti z avtomobilom iz Pariza po tej poti v Teheran v Perziji v dvanajstih dneh, zakar so prej potrebovali poldrugi mesec. Ustanovila se je francosko-sirska družba, ki obratuje na tej progi in prevaža potnike, pošto in tovore

z vso varnostjo. Franciji se s tem obeta dobro trgovina s Perzijo in postaja nevaren konkurent Angliji.

× Polet okoli sveta. Angleški letalec Mac Laren, ki je šel na pot okoli sveta v vzhodni smeri in je prekinil vošnjo na Japonskem radi motornega defekta, se je dvignil v zrak in srečno dospel v Vancouver v Kanadi, deloma čez Tihí ocean, deloma ob obali morja. V torek namerava nastopiti povratek v domovino na Angleško.

× Elementarne škode v Angliji. Nad mornarico kraji Anglije so divjali koncem minulega tedna silni viharji, spojeni z bliskanjem in strašnimi plohami. Na polju je veliko škode. Nad mestom Bridgwater se je utrgal oblak in voda je tekla po ulicah kakor ob potopu.

Darujte za sokolski Tabor!

Domače ognjišče

Kako pripraviti pripaljeno jedi užitne

Največji strah povzroča gospodinjam v kuhinji, ako se jed pripali, kar se sem in tja kljub vsej previdnosti pripeti. Jediti postanejo neužitne in spravijo hišnega gospodarja pri mizi v zelo slabo voljo. V tolažbo našim kuharicam moramo poudariti, da tako pokvarjene jedi niso še vse izgubljene, kakor mislijo v prvem hipu.

Zelo rado se pripali mleko in z njim pripravljena jedila. Da obvaruje mleko pripaljenja, ga ne vlij nikdar v suho posodo, ki jo pristavi k ognju, temveč jo preje vedno izplakni z mrzlo vodo. Ako se ti zapali mlečna juha, jo hitro prelij v drugo posodo, ki si jo tudi preje izplakni z vodo, prelij juhi dve mali žlički ruma ali konjaka in jo kuhaj še par minut.

Pripaljeno sočivo je užitno, ako ga takoj pretreseš v drugo posodo, pri čemer moraš paziti, da ne pride zraven kaj pripaljenega. Kuhaj naprej z dodatkom čebule ali kruhove skorje še četrt ure in napravi sveže prežganje.

Stročji fižol, ki se zelo rad prismodi, pretresi na sito, pristavi ga nato v čisti, vreli vodi zopet na ogenj ter mu dodaj malo sladkorja.

Pri zasmojeni pečenki poreži vse prižgano, odstrani namako, deni meso v vrelo vodo in ga kuhaj v njej deset minut. Nato dolij vode, nasoli in popopravi meso ter ga praži z maslom in mesno juho dalje, končno prilij malo vina ali kisle smetane.

Pogače ujeze gospodinjo, ako se preveč temno zapeko ali na nekaterih krajih celo pripalijo. To lahko popraviš. Vzemí fino strgalo in drgni z njim toliko časa pogačo, dokler ne dobi zaželjene barve, nato jo potresi s sladkorjem. Ako tako pogačo postaviš na mizo, bo vsak gost občudoval njeno krasno barvo. Isto stori tudi s tortami, predno jih glaziraš.

Paradižniki pripravljivi po laškem načinu. Se trde, rdeče paradižnike razpolovi. S srebrno žličko poberi iz posameznih predelov peške in rumenkasti zdrvi okoli njih. Položi jih lepo v kozice drugega poleg drugega. V nastale jamice, pa nasuj nadev, ki si ga pripravila iz krušnih drobtin, malo zdrobljenega česna, soli, popra in ssekulanega zelenega peteršilja. Polij z oljem in malo vode ter počasi praži.

Paradižnikova poljka. Skuhaj 3 do 4 paradižnike na goveji juhi. Razgrej za pol jajca masla ter deni vanj žličico sladkorja. Ko požene rumene pene naredi iz dveh žlic moka bledorumenno prežganje, vanj pretlači paradižnike z juho vred. Če hočeš sladko, prideni še malo sladkorja in eno nageljnovo žbico za okus.

Paprik v kislu. Paprike se pripravljajo za zimno najenostavneje od vsega sočivja ter se nikoli ne pokvarijo, če so nepokodovane vložene v kis, zato jih je treba dobro pregledati, umiti, lepo v vrsti in tesno zalagati v steklenico, zaliti z jesi-hom in zavezati s pergamentom. Ker pa cele paprike zavzamejo preveč prostora,

zato jih nekatere gospodinje konservirajo narezane kakor zeljato salato. V ta namen odrežejo papriki pri peclju pokrovček, iztrebijo vsa semena ter režejo za pol prsta na široko papriko po čez. S to narezano papriko dobro napolnijo steklenice in zalijejo z jesi-hom ter zavežejo. Paradižnike zelene istotako pripravijo v Brusnice s hruškami dajo zdrav mešan kompot, ki je zlasti priporočljiv za otroke in izborna nađeva za pražene vlivance (omlete). Vzemí polovico toliko hrušk kakor brusnic, torej na 6 kg brusnic 3 kg hrušk, katere lepo olupí, zreži in jih prideni brez pešk, že enkrat zavretim brusnicam. Ko vse zopet zavre, dodaj za vsak kg sadja 30 dkg sladkorja in skuhaj vse skupaj mehko. S to mlačno zmesjo napolni steklenice.

Prav dobro vkuhane češplje. Olupi češplje, odstrani peške, razpolovi jih in vloží v srebrno žlico v kozarce. Skuhaj na debelo sladkor, primešaj naposled rdečico salicila in deni sladkor vroč na češplje. Kozarce takoj zaveži in jih postavi nekoliko dni na prav vročem solncu.

Spargli iz buče. Za to jed vporabiš lahko vsako jedilno bučo. Lepo jo olupí, zreži na 20 cm dolge, kakor spargel debele rezine, položi jih v vrelo slano vodo in skuhaj napol mehko. Zloží jih na gorak krožnik, potresi s kruhovimi drobtinami in zabeli z maslom.

Praktično pritrjevanje spočnih srajc. V očiš poletnih dneh igrajo veliko vlogo pri velikih in malih pralnih bluzi, in spošne srajce, čez katere oblačijo hlače, ki jih pritrjuje s pasom. Velik nedostatek pa opažamo pri tem, da se pri vsaki kretitvi srajca nekoliko izmekne izza hlače in leži zelo nepravilno na telesu. Včasih pa, zlasti pri telovadbi in igri popolnoma izleze. Temu odpomoremo, ako napravimo zadaj v srajci dve gumbici in spredaj na vsaki strani po dve. Na ta način hlače nosijo naramnice pod srajco, konce pa potegnemo skozi gumbice pod srajco in pritrjimo na gumbice pri hlačah. Tako srajce ne more izlesti, imaš pa pri tem občutek, da ni treba neprestano tlačiti srajce za hlače. Tudi pas se oprime veliko lažje in trdnjeje.

Moderno frote-blago in pralni krep čuvaž, da se pri pranju ne skrči, ako drobno zrežeš belo milo in ga nekoliko v vodi prekuhaš. To milnico shladi, da bo mlačna, dodaj ji nekoliko salmijaka, približno čajno žličico, pretlači obлеко dobro v tej tekočini, kjer naj leži 10 do 15 minut. Operi obleko potem še enkrat v mlačni vodi brez mila, poplakni v ne premrzli vodi in jo obesi na zračnem prostoru.

Madeži rdeče tinte zginejo, ako se blago izpere z mlačno vodo, v kateri se je raztopilo venecijansko milo. Tudi z razredčenim salmijakovim cvetom se taki madeži lahko odpravijo.

Sredstvo proti potenju rok. Vzemí 75 g braka, 75 g salicilove kisline, 2 g borove kisline, 50 g alkohola in 50 g glicerina. S to zmesjo zdrgni roke trikrat na dan.

Svečnike iz bronu osmažiš tako, da jih namažeš s očiščenim terpentinom in jih dobro zbriseš z volneno krpo.

Cedna dvojica

Komaj štirideset let je bilo obema skupaj. On velik, gladkega, zagorelega obraza, belih zob in temnih las je bil s svojimi gibčnimi kretanjami kakor ustvarjen za tango-pisalska. Ona pa je bila nežna, rožnata plavalaska.

Kraj, kamor sta prišla na letovišče, je bilo majhno morsko kopališče, kjer so se zbirale srednjepremožne meščanske družine. — Otroci so se valjali po pesku in kobacali po vseh štirih, držeč zadnjico višje kot glavo. Babice so jih varovale in pri tem krpale. Papani so se bahali, čitajoč časnike, mamice pa so vezle in razpravljale o draginji.

Kar je bilo bolj odraslih dečkov in deklic, so se urili v plavanju in zbijali žogo. Sport in morska voda jih je popolnoma prevzela, da jim niti na misel ni prišlo, pričeti z ljubavnimi vezavami. Razumljivo je torej, da je mladi par, ki se je pojavil v tem mirnem kraju, povzročil pravo senzacijo.

Jedla sta sama pri posebni mizici. Čemu se nista pridružila skupnemu omizju, ni nihče vedel. Ali sta sama tako želela? Govorili so mnogo o njiju in vsak ju je opazoval. Vedno sta se poljubljala, celo pri jedi. On ji je venomer nekaj šepetal, ona pa se mu je smejala, samo smejala ... «O, Mar-

cel! ... Molči, Marcel! ... Ne, Marcel!»

Nihče izmed gostov ne bo mogel pozabiti, da je bilo njemu ime Marcel. Nasprotno pa ni nihče zvedel za njeno ime, kajti Marcel jo je vedno drugače imenoval: moja breskvica, jabolček, orešček, ti moja citronca!

— Imaš rad citronco, povej, Marcel?

— Če jo imam rad?!

In zapel je zopet poljub.

— Kako sta srčkana! Gostje so čutili za nju splošno simpatijo. Večina gospodov in celo nekaj dam je še pristavilo: «Posebno ona!»

— On izgleda nekoliko ... tako ...

Prekinili so pogovor vsled navzočnosti otrok. Ko so pa bili sami med seboj, so ugibali dalje:

— Kdo vé, ali sta poročena?

— Najbrže ne.

— Tada glejte, ona ima poročni prstan.

— To še ni dokaz. Poročni prstan je kakor samokres naprodaj vsakemu, kdor ga hoče kupiti.

— V seznamu tujcev sta vpisana kot gospod in gospa Marcel Ressel.

— To tudi še ne pove ničesar!

Vprašali so strica Gastona, priletnega sameca, ki je že mnogo potoval po svetu in imel izkušnje, kaj on misli,

Ta je bil mnenja, da sta legitimno poročena. Kmalu nato je pristopila neka babica, — kateri se je malo prej gospa Marcel na hodniku spoštljivo umaknila — in pripomnila:

— Mladi par je jako «comme il faut».

To je bilo takorekoč oficijelno priznanje, ki je bilo odločilno. Nihče ni več dvomil o njiju. Mamice so dobrohotno odzdravile boječim pozdravom Marcelove žene in mlada dekleta so jo rade sprejele v skupno kopel, kjer se je držala za vrh, dočim je njen mož plaval spretno po odprtem morju.

Pri desertu je skupno omizje vpletlo v pogovor tudi posebno mizico, kjer ni Marcel več toliko imel povedati svoji ženi, katero je nazival samo še «draga moja». Ona pa se je tudi ni več toliko in tako glasno smejala.

— Zaljubljenca se civilizirata, so si rekli gostje. Vendar pa so ju še večkrat zasledili, ko sta se poljubljala za štrlečimi skalami. Pozno zvečer, ko je sijala luna, so ju videli, kako sta se tesno objela sprehajala tik ob morju.

Stare dame, ki so ugledale dvojico, so zaprle okna in vzdihile:

— Kako lepa je mladost!

In mlade deklice, ki so opazovale zaljubljenca skrivaj za zastorom, so se vznemirjale:

— Ah, kdaj bom jaz na vrsti?

— Kako sta srečna!

Nekega lepega dne pa ni bilo Marcela k obedu. Nihče se ni drznil vprašati njegove žene, ki ni bila videti posebno vznemirjena. Po četrturnem čakanju se je odločila jesti brez njega. Ker ga tudi zvečer še ni bilo od nikoder, je ostala v svoji sobi. Toda drugi dan, kakšna novica!

Gospodinja je kričala, kakor bi bil ogenj v strehi in pripovedovala vsake-mu:

«Zgoraj v sobi je še vedno, kjer se skriva in emeri. Saj se lahko, ker vé, da ga ne bo več. Vse je priznala sobarici. Nista bila poročena ... niti najmanj ... še celo poznala ga ni! Ne vé niti za njegov naslov in ali se res piše Ressel. To mora biti prefriganec! In kako naj sedaj pridem do denarja, ki sta mi ga ostala dolžna? Včeraj zjutraj sem predložila račun za cel teden, čez eno uro jo je že popihaj. Ona pa ima samo osem frankov v žepu. To ne zadostuje niti za vožnjo domov. Prodajalka je v mali trgovini v mestu, potem si lahko mislite, da nima ničesar. In če se zmislím, da sta bila samo buteljsko vino in si izmisljala vse mogoče jediti».

Gospodinja je kar pihala od jeze, dame pa se zgrajale.

— Taka predrznost! Poljubila je mojega malega nečaka vsako jutro in vsak večer! — je rekla stotnikova žena.

— In hotela se je učiti z našo Suzano plavanja! Je pristavila ogorčeno njena svačinja.

— Oskodovana sem za tisoč frankov, nič več in nič manj, — je tarnala dalje gospodinja ki se je čutila najbolj užaljena.

Stric Gaston si je v zadregi obrisal potno čelo. Ah, če bi ne bilo njegove sestre in nečakinj!

Ko se je gospodinja nato do skrajnosti razburjena odstranila, se je opogumil in rekel:

— Pravzaprav je dekle obžalovanja vredno. Smili se mi ubožica.

— Res je, njo je treba obžalovati, čeprav je sama tudi kriva.

Posrečilo se mu je omeščati sroča navzočih. Predlagal je, naj bi vsak nekaj prispeval, da se dami omogoči povratek domov. Proti večeru je bila zares zbrana potrebna vsota, s katero so plačali gospodnji dolg in odpravili dekle na pot.

Stric Gaston jo je spremil na kolo-dvor. Kupil ji je vozni listek drugega razreda in ji pri slovesu stisnil v roko tudi lepo podobico državne banke.

Jokaje si je še vedno z robcem za-

Gospodarstvo

K razstavi konj na velesejmu

Veliko sokolsko telovadišče je bilo v nedeljo 24. avgusta prizorišče živahnega življenja in vrvenja na tisočih broječih razstavljalcev in obiskovalcev, ki je trajalo od 8. dopoldne do 6. popoldne. Ob treh straneh prostornega razstavišča so bili postavljeni konji različnih pasem od vseh strani naše dežele. Sredi pa je bilo zaokroženo veliko tekalnišče, po katerem so prepeljali konje za ocenjevanje pred presojevalno komisijo. Zivahno rezgatanje in hrkanje razstavljenih konj in vihrajoče zastave so že od daleč opozarjale mimoidoče na to pomembno prireditev, ki je bila prva te vrste v Ljubljani in ki je potekala ob najlepšem sončnem vremenu in z najugodnejšimi pogoji.

Na ogled je bilo postavljenih 125 konj, od teh 23 žrebcev iz državne žrebnice. Za tekmo je bilo ogledanih 64 konj mrzlokrvnih pasem in 38 konj toplokrvnih pasem. Na ogled pripeljali živali so bile razvrščene po sledečih skupinah in je znašalo število: 10 enoletnih žrebcev, 13 dvoletnih žrebcev, 28 tri- do petletnih žrebcev, 10 plemenitih kobil starih nad 5 let (4 z žrebci), 21 mladih in licenciranih žrebcev in 20 gospodarskih konj (za vprego in za ježo). Žrebec iz državne žrebnice so ostali izven tekme.

Presojevalna komisija je ocenila vestno vsakega konja posebej. Živali so se odlikovale vse več ali manj po svojih lepini in ubravnih živčnih oblikah, po svoji hoji, po životnem stanju (konstituciji) itd. Pri mrzlokrvnih konjih se je pokazalo nekaj običajnih napak (previsok križ, posekan križ, pomanjkljivosti v stoji prednjih in zadnjih nog) pri toplokrvnih pa v prsih in nogah. Na premijah se je razdelilo okroglo 25.000 Din, od katerih je prispevala država 15.000 Din, Kmetijska družba pa 10.000 Din. Razen par živali so bile vse druge deležne premije, ki so se tako razdelile:

premij	mrzl., topl.	Din
10 za enoletne žrebce	(8, 2)	2400
13 za dvoletne žrebce	(8, 5)	4000
27 za 3- do 5let. žrebce	(16, 11)	7300
10 za plemen. kobile	(5, 5)	5550
20 za ml. in lic. žrebce	(15, 5)	3250
19 za gospod. konje	(10, 9)	2375

60 premij (62, 37) 24.875

Za 62 mrzlokrvnih konj se je razdelilo na premijah 13.200 Din in za 37 toplokrvnih 11.675 Din, iz česar se vidi, da so toplokrvni konji, dasi po številu manjši, odnesli razmeroma najlepše premije.

Razen najboljših premij je presojevalna komisija priznala najboljšim konjerejem v posameznih skupinah še 18 diplom.

Najvišje premije z diplomami je prejelo skupini za plemenske kobile sledečih 5 tekmecev, in sicer po 1000 Din: posestnik Antolović Ivan iz Mihalovca pri Brežicah za svojo izvrstno toplokrvno 6letno kobilu in kateremu se je priznalo tudi še 250 Din kot nagrada konjerejskega odseka I in podpolkovnik Igovič Jelenko iz Ljubljane za 8letno toplokrvno plemensko kobilu z žrebcom; po 500 Din z diplomami: Poljanar Karl iz Ljubljane za 6letno toplokrvno kobilu, podpolkovnik Braček za 9letno toplokrvno kobilu z žrebcom in Janžekovič Alojzij za 16letno mrzlokrvno plemensko kobilu.

V skupini 3- do 5letnih žrebcev so prejeli najvišje premije po 500 Din z diplomami: Stupica Josip iz Ljubljane za 3letno toplokrvno kobilu (amer. dirkač), Furlan Martin iz Vrbljenja za 4letno mrzlokrvno kobilu, Janžekovič Alojzij iz Strijanev pri Vel. Nedelji za 3letno mrzlokrvno kobilu, Kečijan Martin iz Mihovca pri St. Jerneju za 6letno toplokrvno kobilu in Smolič Ignac iz Skorca pri Trebnjem za 4letno toplokrvno kobilu.

V skupini za 2letne žrebce so prejeli najvišje premije po 500 Din z diplomami: Molj Franc iz Voglja pri Senčurju (mrzl. žrebec), Cvetkovič Ivan iz Mihalovca pri Brežicah (topl. žrebec), Rebzelj Franc iz St. Jakoba pri St. Jerneju (topl. žrebec) in podpolk. Braček iz Ljubljane (topl. žrebec).

V skupini za enoletne žrebce so dosegli najvišje premije po 400 Din z diplo-

ma: Dolinšek Franc iz Osluševca pri Vel. Nedelji, Vehovec Miha iz Voklega pri Senčurju in Susman Ivan iz Strahomera pri Studencu-Ig Vsi štirje za mrzl. žrebce.

V skupini za mlade žrebce je prejel najvišjo premijo 300 Din z diplomami: Rebzelj Franc iz St. Jakoba pri St. Jerneju za dvoletnega toplokrvnega žrebca. Vsega skupaj se je priznalo 18 diplom, in sicer 11 za toplokrvne in 7 za mrzlokrvne konje.

Vsi drugi so prejeli premije v zneskih po 500, 400, 300, 200, 150, 100 in 75 Din.

Splošno zanimanje so vzbujali krasni žrebec iz drž. žrebnice na Selu, ki so bili izven tekme. Odlikovali se niso le po svoji lepoti, ognjivosti naravi, ampak tudi po svoji lepi in ponosni hoji. Pri teh živalih se je prav očito razodevalo, kaj pomeni »kri« in kak razloček je v tem pogledu med toplokrvnimi in mrzlokrvnimi konji. Državni žrebec toplokrvnih pasem so bili predmet splošnega priznanja.

Razstava, ki je trajala do 6. popoldne, je ugajala vsem obiskovalcem in je zadovoljila tudi razstavljalce. Splošno se je izražala želja, da naj ti razstavi sledijo še druge v prihodnjih letih.

Položaj na tržišču železa in jekla

V ameriški industriji železa in jekla se je položaj znatno popravil. Tako domači kakor inozemski naročil je sedaj zopet precej. Posebno tvornice trane so ponovno močno zaposlene. Produkcija jekla v mesecu juliju je znašala 1.869.416 ton, najnižja izra decembra 1921. Tudi produkcija železa v juliju je precej nizka; znaša 1.784.899 ton napram 2.223.221 tonam v predhodnem mesecu.

Tudi v Evropi je opažati neznatno zboljšanje, vendar je povpraševanje na evropskih tržiščih jekla in železa označeno še dalje kot nepovoljno, največ zaradi velikega pomanjkanja denarja. Produkcija v nekaterih najvažnejših deželah pokazuje nadaljno nazadovanje. Za jesen napovedujejo čvrstejšo tendenco in boljše cene, toda čim si Nemčija opomore in nastopi zopet kot izvoznik, bo to imelo gotovo za posledico nižji nivo cen. Na zboljšanje gospodarskih priključkov Nemčije pa se po londonski konferenci splošno upa.

Nemška industrija železa se nahaja še vedno v zelo neugodnem položaju, čeprav je zadnji čas beležiti že lahno zboljšanje. V Nemčiji notirajo: železo v palicah 115 zlatih mark, debela pločevina 120, srednja 135, fina 155 — 175, sukana žica 130 zlatih mark.

Na češkoslovaškem trgu ni posebnih sprememb. Na domačem trgu se razpečevanje razvija normalno. Izvozna trgovina je pa še vedno neugodna.

Francosko tržišče jekla in železa je še vedno v znamenju nesigurnosti. Za bodočnost si francoska industrija železa in jekla dela velike skrbi zaradi preostojee nemške konkurence. Visoka cena kokska znatno podražuje produkcijo. Notirajo: debela pločevina 74 — 78 fr. frankov, srednja 92 — 96, fina 100 — 110 fr. fr. za q. Livarniško sirovo železo se je prodajalo doma po 310 fr. fr. za tono. Izvoz je zaradi močne tuje konkurence neznaten.

V Belgiji so zaradi manjših zalog cene nekoliko čvrstejše.

V Angliji si na tržišču železa in jekla zopet obetajo zboljšanje. Povpraševanje po sirovem železu je v zadnjem času nekoliko živahnije. Produkcija v mesecu juliju je zopet nekoliko boljše nego v juniju. Iz inozemstva je v zadnjem času prispelo nekaj naročil.

Tržna poročila

Dunajski živilski sejem (28. t. m.). Goveda: Dogon 460 komadov. Promet miren. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: voli 13,2—19, biki 13,5—17, krave 13—16,5, slaba živina 9—13. — Svinje: Dogon 1710 komadov. Pri mirnem prometu so poskočile cene za 500—1000 aK pri kg. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: mesne svinje 24,5—29, debele 25—28.

Stanje Narodne banke SHS z dne 22. t. m. pokazuje porast obkora za 12,3 milijona na 5710,4 milijona Din. Kovinska zaloga je porasla na 457,5 milijona Din v zlatu.

Vprašanje zagotavljanja skladišnih prostorov na Sušaku. V četrtek 4. septembra t. l. popoldne ob 16. se bo vršila v prostorih Trgovske in obrtniške zbornice ponovna anketa glede vprašanja zagotavljanja skladišnih prostorov na Sušaku za interese iz Slovenije. Kdor reševanja na skladišne prostore, naj to javi zbornici pisмено do srede 3. septembra, odnosno ustmeno najpozneje pri gori navedeni asketi. Na poznejše prijave se zbornica v nobenem primeru ne bo mogla več ozirati.

Pred sklenitvijo konzularne konvencije s Poljsko. Iz Beograda poročajo: Poljski odpravnik poslov Komarniki je posetil pomočnika ministra zunanjih poslov dr. Rybára in se pri njem informiral o pogajanjih z Italijo, v kolikor se tičejo konzularne konvencije, radi tega, ker se bodo skoro začela pogajanja med našo državo in Poljsko za sklenitev konzularne konvencije.

Kongres industrijev v Beogradu. Včeraj se je pričel v Beogradu kongres delegatov industrijskih zvez iz vse države.

ve. Zborovanje je otvoril predsednik centralne g. Bajloni. Prisostvovala sta tudi zastopnika finančnega ministrstva in ministrstva za socialno politiko. Med drugim se je obravnavalo vprašanje splošne carinske tarife. Dalje se je skupščina izjavila proti naredbi ministrstva za socialno politiko o inozemskih delovnih močeh, češ, da je po tej naredbi industriji nemogoče dobiti si strokovno delavstvo.

Za olajšanje vinske krize. Dne 14. septembra se bo vršila v Beogradu anketa o izvozu naših vin v inozemstvo. Anketa, ki jo sklicuje ministrstvo za pogledstvo in vode, bo prisostvoval tudi prometni minister, od katerega se bo zahtevalo znižanje tovarnih pristojbin pri izvozu. Za olajšanje vinske krize je najglavnejše: cenen prevoz po železnici.

Vojvodinski mlini proti uvozu italijanske moke. Iz Subotice poročajo: Savez vojvodinskih mlinov je imel te dni sejo, na kateri se je sklenilo, da se pošlje vladi spomenica, v kateri se bo zahtevala zabrana uvoza italijanske moke.

Letošnja produkcija bombaža v naši državi je po zbranih podatkih za 20 odstotkov večja od lanske. Pridelek bo znašal okrog 120.000 kg čistega brez semenja.

Posoda za zelje. Neka inozemska firma se zanima za nakup več vagonov prazne posode za vkladanje zelja. Interesantom je naslov dotične tv. lke na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Likvidacija dunajske banke. Dne 16. septembra se bo vršila generalna skupščina Austro-Orientbanke, na kateri se bo sklepalo o likvidaciji zavoda.

Splošna industrijska banka na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Zastopnik upniškega odbora Mehrer je na nekem zborovanju izjavil, da položaj Splošne industrijske banke ni tako obupen kakor drugih v zadnjem času propadlih bank. Omenil je, da je pripravljen senacijski načrt, ki ga odobrava skoraj vsi upniki.

Uvedba gibaločih se žitnih carin v Avstriji. Iz Dunaja poročajo: Pododbor carinskega odbora je sprejel predlog za uvedbo gibaločih se žitnih carin. Temeljna carina naj bi znašala 2 zlati kroni pri ceni pšenice 3200 do 3800 aK (cena za 1 kilogram). Če cena pade, se carina poveča v določenem razmerju. Pri naraščanju cen pa se nastopno carina primerno zniža.

Poravnava tvornice Koburg. Iz Bratislave poročajo: Bratislavsko sodišče je potrdilo izvenkonkurno 40-odstotno poravnavo tvornice Koburg.

Znižanje cen premoga v Madžarski. Radi težke gospodarske krize in redukcije obratov v Madžarski je konzum premoga močno padel. Zato so večji premogovniki sklenili s 1. septembrom znižati cene za 10 odst. Mnogi majhni premogovniki, ki tega koraka ne morejo napraviti, so bili prisiljeni popolnoma ukiniti delo.

Zabranjena izvoza zlata in srebra iz Poljske. Iz Varšave javljajo, da je ministrski svet sklenil zabraniti izvoza zlata in srebra iz Poljske v inozemstvo.

Borza

29. avgusta:

LJUBLJANA. Notirajo: na blagovnem tržišču: remeljo, polovič, 35-70, I., II., III., dobro obrobilo, franko meja 698 do 730; deske, III., 25, 35, 40, 55 mm, franko meja 545 do 590; trami, monte, franko meja 420 do 440; oglje, vilano, I., prov. Slovenija, franko meja 122 do 0; drva, suha, bukova, 1 m dolž, franko meja, 2 vagona 28 do 29 (28); pšenica: domača, franko slov. post. 380 do 0, baška, par. Ljubljana 0 do 430, baška, franko baška postaja 0 do 365; turščica: baška, I., par. Ljubljana 0 do 345, defektna, po vzorcu, franko Ljubljana 0 do 325, činkvanti, par. Ljubljana 0 do 375; oves: baški, stari, par. Ljubljana 0 do 385, baški, novi, par. Ljubljana 0 do 350; suhe gobe po kakovosti 48 do 54 do 0; pšenična moka 60s, baška, gladka, par. Ljubljana 0 do 625; krompir, franko nakl. postaja, od 10. sept., 3 vagoni 81 do 84 (81); laneno seme po vzorcu, par. Ljubljana 0 do 690; jabolka, prebrana, zimska, alla rinfusa 225 do 0; seno, prešano, sladko, I., par. Ljubljana 70 do 0; vino, belo, dolensko, hrvatsko, štajersko, franko nakl. postaja 610 do 0;

na vrednotnem tržišču: Vojna škoda 119,5 do 0, Celjska posejilnica 200 do 0, Ljubljanska kreditna 200 do 0, Merkantilna 117,5 do 0, Prašedion 916 do 0, Slavenska 0 do 105, Strojne 0 do 165, Trbovlje 475 do 500, Vevče 123 do 130, zadolžnice Kranjske deželne banke 0 do 93.

ZAGREB. V elektih je tendenca nespremenjena. Promet v bančnih papirjih je bil danes nekaj živahnijejši. — V devizah je tendenca dalje slaba. Težnji so splošno oslabele, proti koncu pa so se zopet neznatno okrepile, ker se je povpraševanje povečalo. Promet je bil zelo slab; nekaj več se je trgalo le v devizah na Dunaj in Italijo. Notirajo devize: Amsterdam 3125 do 3165, Dunaj 0.1102 do 0.1122, ček 0.11025 do 0.11225, Budimpešta 0.106 do 0.108, Italija izplaščilo 347.875 do 350.875, London izplaščilo 352.9 do 355.0, New-York izplaščilo 78.5 do 79.5, ček 78 do 79, Pariz 427.5 do 432.5, Praga 296.5 do 299.5, Svica 1485 do 1495, ček 1481 do 1491; valute: dolar 7.125 do 7.125, aK 0.11 do 0.112, francoski frank 0 do 420; efekti: bančni; Trgo 33 do 34,

Esokoptna 120 do 122, Kreditna Zagreb 122 do 123, Hipo 62 do 63, Jugo 114 do 115, Ljubljanska kreditna 225 do 240, Prašedion 915 do 920, Slavenska 105 do 106; industrijski: Eksploatacija 0 do 115, Sečerana 960 do 970, Isis 58 do 62,5, Niha 94 do 96, Slavonija 86 do 89, Strojne 150 do 0, Trbovlje 480 do 500, Vevče 0 do 135; državni: 7 odst. posojilo 63.5 do 65, agrarne 24 do 25, Vojna škoda 113 do 115.

BEograd. Tendence nestanovitna. Narodna banka ni intervenirala. Notirajo devize: Amsterdam 3010 do 3030, Dunaj 0.1115 do 0.1118, Budimpešta 0.107 do 0.108, Bukarešta 38.5 do 39, Zeneva 1476 do 0, London 355.5 do 356, Milan 344 do 346,25, New-York 78.6 do 78.9, Pariz 428 do 430, Praga 287.25 do 287.75, Solun 143 do 146, Sofija 56.20 do 56.85; valute: Levi 0 do 58, drabma 142 do 145, mK 0 do 0.105, levi 38.25 do 39; efekti: 7 odst. posojilo 67 do 67.25, Vojna škoda 125.5 do 125.75; termini: Zeneva za 15. sept. 1495, London za 30. sept. 356, New-York za sept. 79, Praga za sept. 237 do 237.25.

Sokol

Sokolski vjesnik župe zagrebačke

V zletnih dneh zagrebskega pokrajinskega zleta je izdala Sokolska župa kralja Petra Svačića v Zagrebu osmo, slavnostno število svojega župnega vestnika. Uredništvo je namesto zletne spomenice dalo posetnikom takoj spominski spis v roke, ki naj bi jim že za časa zleta tolmačil važnost in pomen zleta ter jim dal navodila za sokolsko udeleževanje in za delo na saboru. Urednik, br. Brozović, se je potrudil, da je zbral prispevke za to število od priznanih sokolskih piscev ter jo opremil z mnogimi slikami, po največ s portreti piscev in župnih ter saveznih funkcionarjev poleg slik kraljeve dvojice. Tako je dobila ta slavnostna številka poleg dobre vsebine tudi lepo zunanjo obliko. Kot prvi članek je pozdrav bratom in sestram, ki so se udeležili zleta. Pisan je v vznesenih besedah ter povdarja, da boji zagrebski zlet vzpodbuda za napredek in zmago Sokolstva. Župni starosta, br. dr. Gavrančič na kratko opisuje dolgo in težko pot, ki naj jo vodi Sokolstvo za doseg svojih ciljev. Podstarosta JSS, br. Bajzelj razlaga pomen sokolskega prvoletnega dela in dokazuje, zakaj je ta del sokolskih nalog baš v zadnjem času dobil poseben poudarek. Urednik, br. Brozović dokazuje, da posebno (separativno) Sokolstvo ne more upati na zmago, ker nima pravega cilja. Br. Ambrožič pravi v svojem članku, da je treba Sokolstvu v prvi vrsti spoznanja v bistvu sokolske vzgoje, ki zahteva mnogo neosebnega dela. Dušan Bogunović trdi, da je Sokolska misel narodna misel, ki ima svoj izvor v narodnih pesmih. Dr. Metkoš in Branko Janković razpravljata o pomenu in važnosti seljaških Sokolov, ki se v velikem številu pojavljajo na Hrvatskem in v Bosni. Br. H. J. nalaga Sokolstvu skrb za osvobodjenje neodrešenih pokrajin. Br. P. F. razmatra o medsebojnih stikih Sokolstva in vojske ter pride do zaključka, da je trditev o militarizaciji Sokolstva nezmišljiva, pač pa je stvar poklicanih faktorjev, da pridobi vojska več sokolskega duha. Ur. Lad. 2-k propagira v svojem članku osnivanje čim več sokolskih društev zlasti po deželi, da se razširi sokolska misel med narodom. Za sokolske vaditelje je jako počečan članek br. Vrdoljaka, ki razpravlja o pozornosti pri telesnih vajah. Enako važen je tudi članek »Sokol in vajence«, ki priporoča posebno pažno obrtnemu naradžaju od strani sokolskih društev. Br. dr. Laza Popović se bavi v svojem članku z organizacijo, literaturo in telovadbo Sokolstva ter primerja vse to z nemškimi turgovstvom Br. Ante Tadić priporoča zgodovinska imena za naslove sokolskih žup. Poleg teh člankov so še krajši spisi, in sicer: Heumer: Temelji Sokolstva, dr. Br. Mrvoš: Sokolstvo u narod! M. L.: Sokolstvo stvaralac ljudske kulture, Vrančić: Čuvajmo naše edinstvo, dr. Kandarić: Sokolsko delo. Končno sledi še članek, Sokolsko igrališče in poročilo o zmagi jugoslovenskega Sokolstva na olimpijadi. Potem je pa še nebroj kratkih notic in poročil iz jugoslovenskih Sokolskih društev ter iz slovanskega Sokolstva sploh.

Slavnostna številka vestnika, ki obsega tri tiskane pole, je za sokolsko članstvo jako zanimivo čtivo in bo vsakdo našel v njej kaj koristnega in poučnega.

Jugoslovenska sokolska olimpijska vrsta v Karlovcu. Kakor smo že poročali, priredi sokolsko društvo v Karlovcu danes zvečer na svojem letnem telovadišču javno akademijo, na kateri bo nastopila tudi naša olimpijska vrsta. Na akademiji bo nastopil tudi olimpijski prvak Leo Stukelj. Ker je železniška zveza s Karlovcem zelo ugodna, se nudi vsem Sokolom lepa prilika, da se udeležijo te akademije v čim večjem številu. Olimpijska vrsta odpotuje iz Ljubljane danes popoldne ob 18. uri. Polovična vožnja je dovoljena tudi za druge udeležence.

Kolesarska dirka za prvenstvo Slovenije, ki jo razpisuje Kolesarski podsavez Slovenije, se vrši v nedeljo 31. t. m. na 136 km dolgi progi Ljubljana-Celje-Maribor. Za dirko je kolesarska Ilirija podarila prehodni pokal, ki ostane last onega dirkača, ki doseže dvakrat zaporedoma zmago. Do tedaj hrani pokal oni klub, katerega član je vsakoletni zmagovalec. Dirka se vrši ob vsakem vremenu.

Hazena družina S. K. Ilirije je preteklo nedeljo igrala v Bakru proti družini tamošnjega S. K. Bila je poražena z 9 : 3. Ljubljancem se docela odpovedale ter niso bile kos temperamentni igri domačink. Od Ilirije je bila edina vratarica na mestu. Tudi desno krilo je pokazalo nekaj lepih potez.

S. K. Primorje, nogometna sekcija. Jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldne trening s I. moštom S. K. Slovan. Slednji igralci naj pridejo na trening: Jančigaj, Erman J. in A. Ternovic, Slamič H. in V. Windiš, Rozman, Bervar, Čamernik, Birsar, Zargal. — Načelnik.

Obvestilo vsem klubom. Vsi klubi se ponovno naprošajo, da pišejo vse svoje objave za časopise s črnilom, ker se sicer ne bodo priobčevala.

Izpti za nogometne sodnike, razpisani po ljubljanski sekciji ZNP. za 31. t. m. se vsled tehničnih težkoč prelože na kasnejši termin. — Namestnik načelnika.

Admira na Reki. Dunajska Admira je prošlo nedeljo igrala na Reki ter zmagala nad Glorio s 4 : 1.

Novi člani JNS. Na seji upravnega odbora JNS dne 18. t. m. so bili sprejeti kot člani nastopni klubi: S. K. Troja (Brežice), HSK, Val (Cirkvenica), LSK, Sava (Bos. Gradiska), Križevački SK, (Križevci), SK, Meteor (Bos. Krupa), PSK, Concordia (Nova Topola), OSK, Graničar (Ogulin), S. K. Gradjanski (Prijeedor), NSK, Pilana (Plaski), ISK, Primorac (Sušak), JSK, Frankopan (Sušak-Trsat), SK, Ferrari (Zagreb), I. Pekarski SK, (Zagreb), HSK, Grič (Zagreb), KSK Sloga (Zagreb).

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutro«. Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana 29. avgusta 1924

Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	759.9	10.2	sev. vzh.	večin. obl.	3.9
Ljubljana	14.	760.5	11.2	več. jasno	več. jasno	—
Ljubljana	21.	762.2	10.2	vzhod	več. jasno	1.0
Zagreb	7.	756.3	11.0	sever	večin. obl.	1.0
Beograd	7.	756.8	12.0	brezvetra	večin. obl.	—
Dunaj	7.	763.6	11.0	jugo-zapad	več. jasno	—
Praga	7.	763.6	11.0	jugo-zapad	več. jasno	—
Inozemst.	7.					

V Ljubljani barometer višji temper. višja.

Solace vzhaja ob 5:16, zahaja ob 18:44

Vremenska napoved za soboto. V soboto nekoliko topleje. V severnih Alpah južni vetrovi, v nedeljo pa bo že nastopilo izboljšanje.

Dr. Robert Kermauner:

Enodnevni izleti po pogorju polhograjskem

IV. (Dalje.)

6. Čez Katarino na Grmado in Tošč.

Od gostilne pri Česnovarju, tudi An-
žiču, pod Katarino vodi cesta čez Osre-
dek v dolino Gradašice. Nekaj korakov
od gostilne nas pripelje cesta v gozd,
na desno se pa odcepi ena pot navzdol na
državno železnico Rožar in od tam na
Gonte pod Grmado, druga pa proti Gr-
madi. Ostri greben Grmade se vleče na-
ravnost proti zapadu in ima tri vrhove,
ki imajo od daleč iz Ljubljane pogleda-
no obliko čela, nosu in brade, obraza ze-
lo podobnega obrazu francoskega kralja
Ludvika XIV., zato so jo Francozi krstili
za Ludvika štirinajstega, Louis quator-
ze. Prvi vrh ima ob začetku pečeno jat-
mo belega dolomitnega peska, a naša pot
zavije desno od severni strani grebena
po gozdu naprej. Pot preide potem na
južno stran grebena, prava, pristna pla-
ninska steza, po skalah in obronkih in
planinskih pašnikih. Ljubitelji cvetlice uži-
va tu: naše znamenite znake od Sv.
Jakoba, Lilium carnolicum, kranjska li-
lija z visečimi, kakor škrlat rudečimi, tur-
banu podobnim cvetom, in njena sestra:
pisana lilija, s podobnimi rožno-rdečimi
in temno-lisastimi cvetovi v visečih šop-
kih, dišeči volčin ali Jožefce, Daphne
neorum, cela vrsta orhidej ali kukavice:
Orehis variegata, ustulata, globosa, ma-
scula, militaris, maculata, Gymnadenia
conopsea, Anacamptis pyramidalis, kras-
no dišeči Gymnadenia odoratissima in
Platanthera bifolia, pajku podobna Oph-
ris arachnites in muhi podobna Ophris
muscifera, veliko število jake redkih po-
sebnosti, katerih nekatera imena spomi-
njajo na delo naših domačih botanikov:
Scabiosa Hladnikiana, Scabiosa Fleischi-
manni, razni svederci: Gentiana utricu-
losa, acaulis, verna, sploh z eno besed-
do: rajski vrt, ki ga tako pestrega umet-
na roka ne bi mogla nikdar napraviti!
Ko smo nabrali krasen šop tega divnega
cvetja, pa hajd na vrh!

Vrh Grmade je strm stožec, na najvi-
šji točki gol. Plezati moramo nanj sko-
ro četrt ure, a zagledamo ga šele, ko

stopimo nanj. Kakšen božanstven raz-
gled!

Globoko pod nami dolina Gradašice
s Polhovim gradcem, nad njim tik pred
nami gora Sv. Lovrenca z ljubko cerkvi-
co, malo nad nami Tošč z malo obra-
ščenim vrhom, belkaste stene dolomitnih
sten v Igah pod Toščem, tu in tam raz-
tresena kaka kmetijska kočica. Okoli in
okoli se vidi po hribov blesteče cerkvi-
ce, kranjska planota, ljubljanska ravan,
barje notri do Vrhnike, oko nam šviga
od Triglava na Karavanke, na Grintovec
in na Kamniške planine, štajerske plani-
ne, na Sveto planino in Kum, Ribniške
gore, Snežnik, Javornik in Nanos... Pod
nami v dolini se vije cesta na Črni vrh.
To vas vidimo daleč tam zgoraj na hri-
bov in kar neverjetno se nam zdi, da sto-
jimo tu v področju črnogorskega župana.
Koliko ur hoda imajo prebivalci Setnice,
ki leži pod nami ob krasnih slapovih
Ločnice, do svojega župana?

Vrh Grmade previsi na zapadno stran
in ima od Tošča pogled na podobno nosu.
Na strminah severo-zapadnega pobočja
stoji skrita nad Polhovim gradcem cer-
kvice Sv. Uršule, kamor vodi od sedla
pod nami stezica, po kateri pa naj ne
poizkuša iti, komur se pred prepadom
v glavi zvrtil.

Sedaj bi se lahko vrnili čez Belo na
Hrastnico in po dolini Gradašice čez
Vič nazaj, ali pa mimo Sv. Uršule na
Polhov gradec. V obzidju cerkvice bi
opazil apnenast skrilj z okameninami
prazgodovinskih poljev. Toda vabi nas
še najvišji junak našega pogorja, široko-
pleči Tošč.

Spustiti se moramo po strmi travi zo-
pet nazaj dol in kreniti na levo v sedlo
med Grmado in Toščem do kmetije, ki
samuje v tem sedlu na Gontah. Če poje-
demo tod zopet nazaj, se bomo pri tej
samotni, gostoljubni kmetiji oglašili in
ker je bila lani dobra sadna letina, do-
bili bomo na mizo veliko skledo kuhanih
hrušk ali pa češpelj in domačega kruha.

Ako gremo malo naprej, najdemo zo-
pet eno najlepših domačih kobulnic, do
1 m visoko, pa drugod zelo redko Mala-
baila Golaka, tudi Ligusticum carnoli-
cum, kranjsko lilijo, blagajane, itd. Na-
vzdol gre cesta v Ločnico, mi pa krene-
mo navzgor po poti, ki se kmalu zoži
v pravo planinsko stezo, po grebenu teži

dolomitnega vrha. Prečkamo same prave
planinske paše, proti severu nas pa varu-
je rob gozda, ki seže prav do vrha gre-
bena... V eni uri smo na vrhu. Pogleda-
mo nazaj po poti, po kateri smo prišli in
začudimo se! Grmada, tista ponosna Gr-
mada, s katere smo pomilovalno gledali
dol na Katarino in Sv. Jakoba, na Šmar-
no goro in vse druge, s katere smo tudi
na Tošč gledali s posmehom, češ, kaj bo
ta, tista Grmada se nam vidi tako nizka
in neznatna, mi imamo pa občutek da
smo nekaj višje zrasli!

Tu nas obide občutek osamelosti, za-
kak daleč naokoli ni nobenega vrstnika,
od daleč tam nas pozdravlja Krim in
Ljubnik, ki delita isto usodo samecev. Ime
Tošč — imenujejo ga pa tudi Otočec —
izvira menda tudi od besede tolst, "Tol-
stec", kakor ime Toško čelo, oblika obeh
vrhov bi vsaj odgovarjala takemu na-
slovu, zakaj odkoder ga pogledaš, je le-
po zaliti.

Odpočili smo se, kje pa sedaj dol?
Najprej moramo že nazaj proti sedlu,
predno pridemo pa tja, odcepi na levo
pot, ki pelje pod vrhom Tošča nad ste-
nami v Igah v dolino Hrastnice in v
Škofjo Loko, — ali pa gremo do sedla
nazaj, se odpočijemo v gostoljubni hiši
na Gontah in gremo mimo krasnih sla-
pov Ločnice čez Knapovo na Medvode,
ali jo pa udarimo na Polhov gradec. Ker
smo že ves čas na poti po dolgem v na-
šem pogorju, pojdemo zadnjo pot na Pol-
hov gradec. Na strmim dolomitnem po-
bočju pridemo po belem pesku kaj kma-
lu do dveh hiš, vas Gabrše, kjer nam ko-
stanj izda, da smo že na podlogi dolomi-
ta, na škrilju, na desno dolomit, na levo
škrilj, na desno suša, na levo izvrstni
studenci iz tega toliko milijonov let sta-
rejšega kamena trijas-formacije.

Dolina bistre Božene, katero ime nas
spominja na prastaro poganstvo svetišče,
ki so ga baje imeli na gori Sv. Lovrenca
že stari Rimljani, in kamor dospemo pre-
ko Sv. Jere in vasi Selo, je bila v dobi,
ko še ni bilo železnice, zelo važna za to-
vornike, ki so tovorili iz Notranjske v
Škofjo Loko in Kranj. Pri Petcu, kjer
pridemo do potoka iz Sela dol, je bila
znamenita gostilna. Tam so se ustavili
vsi tovarniki, zakaj naprej je bilo treba
strmo v hrib. Mule, ki so nosile tovore
na posebnih sedlih, so morale tukaj do-

biti počitka, krme in vode, da so rajše
nastopile s težkim tovorom težavno pot
na Selo in v dolino Hrastnice proti Škof-
ji Loki. Mi pa gremo ob Boženi navzdol
in opazujemo zanimivo izpreminjajoči se
svet: spodaj prod rdečega peščenca, si-
ve stene in zgoraj na planoti proti Črne-
mu vrhu kristale kremenjaka — známe-
nite polhograjske kamene strele. Božena
s tisočimi bistrih postvri hiti naglo proti
Polhovemu gradu in se združuje tam z
Malo vodo, ki prihaja z ene strani Črne-
ga vrha, v potok Gradašico in priteče
po mnogih ovinkih v sredo ljubljanskega
mesta.

S tem pa se nismo končali potovanja,
zakaj ogledati si moramo še:

7. Polhov gradec in goro Sv. Lovrenca.

V daljini ljubljanskih okolici ga gotovo
ni kraja, ki bi imel tako mično lego, ka-
kor naš od ljubljancov tako malo po-
znani gradec, ki leži 19 km od Ljubljane
naravnost proti zapadu. Na vse zgodaj
zjutraj prisije po dolini Gradašice soln-
ce v vas, obsveti tik nad njo ležečo cer-
kvico Sv. Lovrenca in izginje proti večer-
u za njo. Med sadnim drevjem se dvig-
ajo hiše proti pgoraj pod hribom po-
stavljeni cerkev, druge se vrstijo ob šu-
mečem potoku Boženi, ob katerem smo
prišli s Tošča, ki ga vidimo v vseh mi-
nah nad sedlo. Graščina, na novo zi-
dana leta 1685, ima znamenito lipo in
vodnjak. V lipi se nahaja v vejah miza,
vodnjak ima pa marmornate kipe. Stari
grad je stal višje, a ga je porušil potres
leta 1511. Ime Polhov gradec pride baje
od tod, ker je stala pri cerkvi velika bu-
kev in so se v njej držali polhi, ki so si-
cer tukaj redkejši.

Ko pridemo skozi vas, zavijemo pri
nekem studencu na desno po travniku na-
vzgor in pridemo položno in deloma po
senci na prvotno strmejšo pot, ki vodi
od graščine naravnost gor. Pot je ves
čas precej napeta in v eni uri smo na
vrhu pri cerkvi, 823 m visoko. Od vseh
štirih strani nas obdaja globoka dolina,
strmo se dviga naša gora iz nje, od ene
strani nas pozdravlja Grmada in Tošč,
od druge Črni vrh.

Gora je dostopna samo od te strani,
nazaj moramo toraj po isti poti več kot
pol pota, na že po poti navzgor omenje-

nem križišču stez pa ne krenemo na de-
sno, temveč gremo naravnost dol po
stari stezi in kar naenkrat stojimo pred
obeliskol iz glinskega marmorja, visok-
im kakor tri metre. Do obeliska se pride
iz Polhovega gradca od grada gor v pe-
tih minutah, od njega je jako mičen po-
gled na dolino Gradašice in Male vode.
Na sprednji strani ima ta spomenik napis
v latinskem jeziku, ki pravi, da ga je
postavil grof Blagay — tedanji lastnik
graščine — v spomin na veliki sakson-
skega kralja Friderika Avgusta, ki je
prišel 14. maja 1838 mlašč zaradi bla-
gajane, te krasne duhače rože, ki se po
njem imenuje zato tudi kraljeva roža, v
Ljubljano, in je obiskal v spremstvu ku-
stosa ljubljanskega muzeja, Frayerja, in
grofa Blagaya goro Sv. Lovrenca, kjer
je hotel sam utrpati vsaj eno teh dišečih
rož, o katerih ni mogel verjeti, da so to
samosrasle divje cvetke in ne produkt
umetnega vrtnarstva. Kralj je bil velik
ljubliti botaniki in strasten nabiratelj
rastlin, gora Sv. Lovrenca pa je splošno
bila znana v znanstvenem svetu kot edi-
no najdišče te rastline. Mi smo jo dobili
že na Jeterbenku, dobili bi jo bili lahko
tudi na severo-vzhodni strani vrha, ki leži
nasproti Sv. Katarini proti Ravniku,
za sedlom med Grmado in Toščem, in jo
bomo dobili še pod Jamnikom nad Vrhi-
niko, v Smrečju pod Sv. Tremi kralji in
pri St. Joštu nad Podlipo. Tudi tukaj mo-
ramo iskati cvetke na severni in severno-
vzhodni strani hriba, kakor povsod.

S tem smo končali naše potovanje po
dolgem čez pogorje in iz Polhovega grad-
ca jo uberemo po cesti na dve uri od-
daljeno postajo Drenov grč na vlak, ker
je pot do Ljubljane le nekoliko predolga.

Popravek. V zadnjem članku je ti-
skarski škrat izpremenil lastno ime Grap-
ce in Grapce. Glasiti se ima pravilno iz
Grapce in od Grapce. Kraj se imenuje
Grapce, na Grapcah. V prejšnjem
članku naj se pa dopolni, da se imenuje
voda, ki teče skozi Babni dol, Stajnik,
Zakonjščica prihaja pa od Šmarjete
čez Presko in se združuje blizu Senčice na
koncu Babnega dola s Stajnikom.
(Nadaljevanje sledi.)

Darujte za Slajpahov fond!

Veaka beseda 60 par

Mali oglasi

Stane vsaka beseda 60 par. Za "Dopisovanje" in "Zivite" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčeno se le mali oglasi, ki so pisani v naprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znakom in odgovor ter manipulacijska pristojbina 2 Din.

Obri
Damski plašči
ta kostumi po meri, najno-
vejši modni časopisi na raz-
polago. J. Kvas, Florjanska
ulica 3. 17544

Pouk
Inštruiral
bi dijak nižjega in sred-
njega stopnja. Naslov v
upravi "Jutra". 17762

Kateri gospod (ična)
bi delal privatni pouk v
hrvaščini. Cenjene ponudbe
pa upravo "Jutra" pod šifro
"Hrvaščina 9909". 17740

Službe (dobe)
Dobra pisarniška moč
izveljavna v lesni stroki, se
sprejme. Prednost imajo oni,
ki razumejo tudi italijan-
sko. Pisane ponudbe pod
"Les 8915" na upr. "Jutra".
17550

Dobrega krojača
sama, z nekaj gotovine,
išče za takoj rudnik Lepa-
vina na Hrvaškem. Sviralni
stroj na razpolago. Vpra-
šanja s priloženo znakom
in papir, je poslati na gos-
pode Urek, rudniški na-
paznik, Lipavina, Hrvaška.
17475

Služkinjo in natakaro
podraj tako, ki je že bila
ta drugo, se sprejme. —
Istotam se proda klavir.
Naslov pove uprava "Jutra".
17618

Kontoristinja
množna knjigovodstva in ko-
respondence, se sprejme za
takojšen nastop. — Siro-
bradica pogoj. Ponudbe s
referencami na trdnico Filip
šibenik Ljubljana, Gospojna
ulica 16. 17657

Šofer
za trizatonni tovorni "Ford"
avto, popolnoma zanesljiv in
krmiljen, se takoj sprejme. —
Ponudbe s navodno zahtev
na upravo veleposelnika
Gornji Lendavi, Prekmurje.
17646

Izurjena šivilja
se sprejme takoj pri krmar-
ju Filipu Bizjaku, Kolizej.
17728

Čeč dobro izvežbanih
čevljarških pomočnikov
sprejme takoj R. Benedikt,
Industrija čevljev, Ljublja-
na, Trnavska ulica šte. 13.
17745

Samostojna gospodinja
ki bi opravljala vsa domača
del, se išče za takojšen na-
stop. Plača po dogovoru. —
Emil Geršar, Kamnik, Šušnja
št. 67. 17753

Kot blagajničarka
se sprejme prodajalka ga-
lantijske stroke. Hrana in
stanovanje v hiši. Ponudbe
pod "Blagajničarka 9909"
na upravo "Jutra". 17732

Dva vajenca
za kotlarstvo in kleparsko
obrt, sprejme takoj "Jugo-
metallija". Kolodvorska uli-
ca št. 18. 17726

Potnika
izvežbanega v prodaji in-
dustrijskega potrebščini,
išče proti plači in proviziji
A. Lampert, Ljubljana, Kre-
kov trg 10. 17700

Sposoben lesni strugar
neporočen, jugslov, držav-
ljan, ki je dobro izurjen v
vseh delih, delal v večjih
delavnicah in ki zna tudi
polirati, se išče za takojšnji
nastop. Ponudbe na upravo
"Jutra" pod "Stalno mesto".
17756

Mlada deklica
ki bi lahko stanovala pri
svojih starših, se išče za
lahka hišna delca. Naslov v
upravi "Jutra".

Kontoristinja
prodajalka, z večletno prak-
so v trgovini in pisarni, ki
ima dar činega in ljubljani-
vega občevanja s strankami,
večja stroškovja in dopiso-
vanja v slovenskem in nem-
škem jeziku, se sprejme za
1. ali 15. oktobrom v stalno
službo. Ponudbe s sliko in
dokazili o dosežanih zapa-
senosti in spricvali, ki se
tako vrnejo, je poslati na
upravo "Jutra" pod šifro
"Vijudnost in vestnost". 17734

Službe (iščejo)
Natakara
pridna, poštena in vsestran-
sko izurjena, išče mesto,
najraje kje na delu. Na-
stopi lahko takoj. Ponudbe
na upravo "Jutra" v Celju
pod "Mirna". 17647

Samostojna kuharica
išče službo pri boljši dru-
žini v Ljubljani. Naslov pove
uprava "Jutra". 17675

Modistinja
boljša moč, išče mesto za
takoj. Naslov pove uprava
"Jutra". 17691

Samostojna kuharica
z večletnimi spricvali, želi
službo pri boljši družini
1. oktobrom. Naslov v upr.
"Jutra". 17682

Gospodinja
preravnata kuharica, samo-
stojna gospodinja, srednjih
let, z večletnimi spricvali,
išče primerno mesto. —
Prezame tudi manjšo gos-
podinjo v najem. — Ponudbe
pod "Manjša gostilna 9910"
na upravo "Jutra". 17759

Služkinja
dobro kuharica, vajena vsa-
kega domačega dela, išče k
1-2 gospodoma mesta gos-
podinje. Ponudbe na upravo
"Jutra" pod "Gospodinjstvo
8992". 17723

Brivski pomočnik
išče mesto takoj ali po do-
govoru. Ivan Knušič, Bled,
Slovenija. 17716

Korespondentinja
z večletno prakso, samostoj-
na v slovenski in nemški
korespondenčni, zmožna tudi
knjižgovodstva, zaposlena pri
velikem podjetju v Ljublja-
ni, vestna moč, želi menjati
službo. Gre tudi na delo.
Ponudbe na upravo "Jutra"
pod "Korespondentinja 9905".
17741

Prodaj
Večji štedilnik
(Kachelofen) skoraj nov,
pripraven za gostilno ali
večje posrestvo, se proda. —
Naslov pove uprava "Jutra".
17554

Originalne slike
slovenskih in italijan. umet-
nikov, poceni prodaja. —
Ogleda se jih dnevno od pol
3. do pol 4. ure pri Veršec,
Gradišče 1/1. 17453

Na obroke
kupte najceneje in najboljše
štalne stroje, za katere se
jamči 10 let in poučevanje
v umetnem vezanju vsaki
čas brezplačno pri L. Reboji,
Kranj in to za šivilje, kroja-
če in čevljarje. Cenik poš-
ljem brezplačno. 17019

Salama, sir
trapištovski in polemendol-
ski, suhki in vse delikatese-
ne specialitete. — Anton
Verbič, Ljubljana, Stritarje-
va ulica 2. 16622

Ostale slanimke
nakitene in prazne, prodaja
po lastni ceni Horvat, Stari
trg. 16555

Beli klobuki
(oblike) od 160 do 200 Din,
dvostrani 170 Din, različne
druge barve 150 Din.
Horvat, Stari trg. 16539

Otomane
in drugo blaznasto pohištvo,
ima vedno v zalogi po naj-
nižji ceni Rudolf Radovan,
tapičnik, Krekov trg šte. 7.
16312

Hrastov ogije
iščem odjemalca, vsaki me-
sac za 10 vagonov. Worri-
nee, Sečina pri Mariboru.
17643

Hrastov les
Narodni je več vagonov ob-
žati ležečega prima hrastov-
vega lesa, ki se lahko takoj
po želi in po naročilu raz-
žaga. Vprašanja je nasloviti
na upravo "Jutra" pod šifro
"Komisijiski les". 17694

Pisalna miza
dobro ohranjen pisarni pult
in pisalni pult (Stachschreib-
tisch), se kupi. Ponudbe na
upravo "Jutra" pod značko
"Dobro ohranjena orrema".
17735

Majhna ledenica
se kupi. Ponudbe na upravo
"Jutra" pod "Ledenica". 17750

Kmet-pridelki
Več vagonov jabolk
se ceno proda. Ponudbe pod
"Štajersko sadje 8928".
upravo "Jutra". 17588

Hruške in breskve
za kompot, proda vrtnarstvo
Poljanska cesta 12. 17718

Ia jabolka
prima namirna, oddam za
prompno dobavo. Ponudbe s
ceno na naslov: J. Oder v
Celju. 17761

Nepremičnine
Parcela naprodaj
pod Rožnikom. Vprašati je
pri mesarju Kastravcu v
Rožni dolini 136. 17440

Hiša
za gospodarskim poslojem,
sodobnostim in vrtom v
Hotinji vasi 42 pri Mariboru,
ali novo hišo, 3 sobe,
klet, biva, sadonosnik, vrt,
nizka, travnik, prodam po
ugodni ceni. Schneider, De-
vina, Slov. Bistrica. 17395

Resnim kupcem
vil, stanovanjskih, trgovskih,
gostilniških in obrtnih hiš
in posestev, kmetijskih po-
sestev, graščin, mlinov, žag
ali stavbnih parcel, nudi naj-
večjo izbiro Realiteta, s.
sarna 11. 1587

«Posest», d. z. o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra c. 24.

Majhno posestvo
v veliki vasi na Gorenjskem
blizu tovarni in kolodvoru,
pripravno za vsako obrt, se
po jako ugodni ceni proda.
Naslov pove uprava "Jutra".
17706

Zago ali mlin
se takoj kupi. Naslov pove
podružnica "Jutra" v Ma-
riboru pod "Plačam takoj".
17548

Stanovanja
Naslovi
dijaljskih stanovanj
se dobe pri g. Likar, Po-
ljanska cesta 87, vila Berg-
man. 17503

Čedno prazno sobico
išče boljša, mirna gospo-
dinja, ki je ves dan odost-
na. Ponudbe na poštini pre-
dal XII. Ljubljana. 17433

Separirano sobo
išče mirna gospod, Ponudbe
pod značko "Ulitno avgušt"
na upravo "Jutra". 17448

Do 8000 kron
mesečno nudim za stanova-
nje z vsemi pritlikitizmi. —
Event. plačam naprej ali
posodim večjo vsoto. Dam
odstopnino. Prezame takoj
ali pozneje. Ponudbe na upr.
"Jutra" pod značko "Brez
otrok 8850". 17333

Malo solčno stanovanje
v sredi Maribora, se zame-
nja s koarkim ali prostor-
nejšim v Ljubljani. Ponudbe
pod "Snažno in svetlo" na
upravo "Jutra" v Ljubljani.
17275

Stanovanje
obstoječe iz 2-4 sob in ku-
hinja, v stari ali novi hiši,
se išče za takoj ali pozneje.
Plača se tudi najemlnina na-
paj. — Ponudbe na upravo
"Jutra" pod "Jesen 8913".
17577

Prazna soba s kletjo
ki je pripravna za kuhinjo,
se odda. Potrpe se v Zeleni
jami št. 230, prtiliže desno.
17679

Kot sostanovalec
gre mladenič ki je ves dan
odostan, v bližini Trnavske
cerkve ali Opekarske ceste.
Ponudbe na naslov: Ivan K.
pri Novotny, Opekarska c.
št. 29. 17610

Dva mlada gospoda
akad. naobrazena, iščeta dve
opremljeni sobi (skupaj ali
posamezno) v centru mesta
za takoj. Ponudbe na upravo
"Jutra" pod "Tišina 8908".
17656

Kot sostanovalec
k zelo mirnemu in ves dan
odostnemu gospodu, se sprej-
me se en gospod. Naslov v
upravi "Jutra". 17680

Stanovanje išče
zakonski par brez otrok —
z 1-2 sobama in kuhinjo
ali opremljeno sobo s soupra-
bo kuhinje, za takoj ali
pozneje. Ponudbe pod značko
"Mirna stranka 8920" na
upravo "Jutra". 17560

Dva dijaka
(srednješolca) se sprejmeta
pri boljši rodbini na stano-
vanje in hrano. Lepa soba,
klavir in vrt. Naslov pove
uprava "Jutra". 17702

Uradniška družina
sprejme na stanovanje in
hrano 2 dijakinji ali dijaka
nižje srednje ali ljud. šole.
Naslov pove uprava "Jutra".
17713

Eleg. opremljena soba
v I. nadst., s posebnim vho-
dom, se odda. Naslov pove
uprava "Jutra". 17719

Lepa, opremljena soba
s posebnim vhomom, se odda
boljšemu gospodu. Ponudbe
pod "Soba 8" na upravnitvo
"Jutra". 17707

Čista, opremljena soba
se odda. Naslov pove uprava
"Jutra". 17731

Dve opremljeni sobi
ake mogoče s posebnim vho-
dom, se iščeta. Cenjene po-
nudbe pod "Dve sobi 8996"
na upravo "Jutra". 17729

Nižješolca
sprejme učitelj. Strogo nad-
zorstvo. Ponudbe pod šifro
"Dobra hrana 9913" na upr.
"Jutra". 17754

Na stanovanje in hrano
se sprejmeta takoj v središču
mesta 3 dijaki. Več dijakov
se sprejme samo na dobro
hrano po ugodni ceni. —
Naslov pove uprava "Jutra".
17738

Dvoje harmonik
(trivratne) dobro ohranjene,
se poceni prodajo. Ogledajo
se na Poljanski cesti št. 41.
II. nadst. 17619

Stariši in gospodinj!
Dijalska stanovanja se najlažje odda
in najboljše dobi, ako se jih nudi in
išče potom Malih oglovov v "Jutra".

Kratek klavir
star, v dobrem stanju, se
proda za 5000 Din. Naslov
pove uprava "Jutra". 17687

Rabljeni citre
v dobrem stanju, se kupijo.
Cenjene ponudbe s navodno
ceno na upravo "Jutra" pod
"Citre 48". 17714

Živali
Psička,
Krasna, čistokrvna nemška
kratkolaska prepičarka, s
popolno sobno dresuro, se
vred družinskih razmer se-
lo ugodno proda v Gosposki
ulici št. 3/1.

Jahalni konj
od 5-7 let star, okrog 15
pestil visok, brezhiben pod
sedlom in v vohu, se išče.
Ponudbe na upravo "Jutra".
v Mariboru pod značko "Ja-
halni konj 7000". 17661

Razno
Usnjariji, pozor!
Po nizki ceni prodam staro
tovarno v Savinjski dolini,
pol ure od postaje. Marija
Bob, Trbovlje 1. 16827

Drva
hrastova in bukov, odpadke
od parketov, po nižji ceni
dostavljamo na dom parna ža-
ga V. Scagnetti, Ljubljana,
za gorenjskim kolodvorom.
17616

Pozor, trgovci!
Nudi se vam ugodna prilika,
če naročite sportne čepice na
delci pri Fr. Hra u, šte-
panja vas 5 pri Ljubljani.
17662

Zastopnik
a stalni odjemalci, sprej-
me zastopstvo vinskih ali tu-
di druge stroke. — Ponudbe
pod "Ljubljana 1" na upr.
"Jutra". 17654

Na dobro domačo hrano
se sprejme več gospodov. —
Naslov pove uprava "Jutra".
17685

Osebnj avto
"Puch", skoraj nov, lep, se
zamenja za manufakturo
blago ali usnje. Ponudbe je
poslati na upravo "Jutra".
pod "Avto 356". 17720

Državne trošarine
Za priročno uporabo
priredil M. Kostanjevec
Cena 10 Din s poštni-
no 11 Din. Knjiga se
naroča pri
Tiskovni zadrugi
Ljubljana

Veridicus

Pater Tkajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

«Nič ne skrbi! Mi potniki smo vajeni vsega... He, zdaj sem pa pošteno žejen in lačen kakor volk. Daj, Micika, in pogrni no mizo: gost v hišo, Gospod v hišo.»

Svetlin je strmel, ko je postavljala Micika iz nahrbtnikov globin steklenico za steklenico, škatljo za škatljo, zavoj za zavoj na mizo.

«Vina, pastet, sira, ribic, celo hleb maslenega kruha sem prinesel, ako nisi zato užaljen,» je razlagal Grčar in odvijal dobrote. «Vodo, kozarce in kak nož in vilice pa bosta že imela. Kar lepo sedimo in začenimo!»

«Gost sem torej v lastnem domu. No, to je že originalno! se je smejal Svetlin in pomagal svoji kuharici pogrniti mizo in pripraviti pribor. Tudi troje krožnikov se je našlo.

Micika je hotela oditi, a Grčar jo je zadržal: «Čakajte no! Tudi za vas je vsega dovolj... Tu, kar vzemite!» — Naložil ji je poln krožnik, ji nalil kozarec vina in jo spremil do vrat. Pa lepo premišljajte, kam spravite za nočšnjo noč ljubljanskega liberalca!»

Nato je zaprl vrata za njo in se vrnil za mizo:

«Tako. Zdaj najprej založiva in zalijva, potem pa se pogovoriva. Utegneva ves večer in vso noč. Da bom le jutri opoldne na vlaku in zvečer v Ljubljani! Kar vzemi in molči! Med uživanjem jaz namreč nikoli nič ne govorim...»

In sta smehljaje jedla in molčala. Samo Grčar se je oziral po sobi, po tleh, po oknih, po stropu ter včasih zagodrnjal. Končno je natočil oba kozarca do vrha in vzkliznil:

«Na najino zdravje! Kar stresaj ga: suh si in nekam medel. Eks! — No, zdaj pa začni: Kako živiš?»

«Eks! Bog ti plačaj!»

Potem je začel:

«Kako živim? Kakor berač, kakor kaznjeneč... Deset let je vzdržal tukajle Martin Tkalec. Ako bi ne bilo Micike, bi bil

menda že pobegnil, ali bi se mi bilo pa že zmedlo.»

«Da, moj dragi, to je hiša brezkončnih vzdihov in jokov, tožba in kletvica, tako brezkončnih, da so ostale žive, plodeč se druga z drugo, živeč druga od druge, mrgoleč po vzduhu v tej hiši in okoli te hiše, plačoč po nji in okoli nje. Kakor Memnovi stebri ne zamro nikoli in doné, ječe, ihté in rohné skoraj neprenehoma noč in dan.

Uspavam jih za kratke hipe le s svojim igranjem na klavirju. Tedaj utihnejo, poslušajo, se umirajo, zastrmé in morda se razvesele, ko vidijo in čutijo tovariša, ki zna celo na njih mučilišču in morišču uživati, — uživati lepoto harmonij ter v akordih večno blaženih mojstrov prav iskreno moliti k Bogu, pozabljati vse in odpustiti vse.»

Grčar je strmeč gledal Svetlina: tako pošastno bled, a hkratu od zanosa žareč se mu je zdel. Ali je že na robu blaznosti ali se je vdal mistiki?

«Pesniš?» je vprašal. «Toda v nekam opasno strujo zabajaš.»

«Samo resnico govorim,» je odvrnil Svetlin. «Morda sta moja beseda in moj ton pesniška, a vsebina je presneto prozaična. Saj si sploh viden: sam kras, hribovje, skalovje, gramoz, ilovica, brinje, tupatam kakor borovec zanikarna smreka... po grapah s kamenjem ograjene njivice, na katerih ne uspeva nič... tupatam kaka iz ila in kamenja sirovo zlepljena koča, koli pozna, ne govori in ne pozdravi. gn. u. j. r. n. s. m. a ljudstvo beraško, topo, nezaupno in otroče vrazasto... Nihče me ne pozna, ne govori in ne pozdravi. Kdorkoli me zagleda, se mi umakne ali zbeži že streljaj pred menoj.

Može so zvečine drvarji na Hrvaškem ali fakinje v Trstu; doma žde starci in starke, pazijo na otroke, ki umirajo kakor muhe v jeseni, ženske, od tovorov zgrbljene in zlomljene, starke že v mladosti, pa pasejo po strminah drobnico in se bore z burjo, da jim ne odnese prsti z njivice.

Poleti podnevi peklenska žega, ko žari in puhti vročino vse skalovje, zvečer mraz, da drgetaš; od zgodnje jeseni burja, ki brije do kosti in odnaša vse, kar ni pritožilo ali priklenjeno. Nato tiči ves okraj v brezkončni megli. Oblačje se zgošča in leži še tisoč metrov niže od nas kot nepremična mokra masa. In potem ali brezkončno dežuje, da dero hudourniki odpred, odzad in z vseh strani, trgajo, odnašajo ter valé navzdol skalovje; ali pa sneži teden za tednom, da izginejo koče in zakraljuje po okolici pravi dih smrti. Edino cerkvice

na dolnjem in to župnišče na zgornjem koncu Krvave peči štrli takrat iz snega, a nihče ne more ne k njima, ne iz njih...

In takrat se začne lakota po vseh hišah; ljudje pojedó do poslednjih luščin in olupkov vse pridelke, pokoljejo drobnico, a z nébesa sneži in sneži dalje in dalje... Ko umirajo starci in otroci, jih niti na pokopališče ne morejo prinesiti. V sneg in led jih skrijejo in čakajo, da se stajata. Nihče si ne upa v dolino; zagazil bi v sneg in se zadušil, strmoglavil bi v prepad ali bi ga odnesel hudournik ali bi zmrznil... Štiri do pet ur je pozimi do prve vasi!

A duhovnik tukaj? Čemu je? — Za petnajst do dvajset žensk in otrok, ki se plašno stiskajo v ozadju cerkvice, kadar čita mašo, in ki se razbeže, še preden se duhovnik prikaže iz zakristije... Ne ženi se menda tu nihče, ker poroke še nisem doživel. Bila bi brez plačila. Tudi za krste ne plača nihče ničesar. Saj nimajo z ničemer. Plašno pride kaka starka vprašat, bi li hotel priti krstit, ali bi hotel iti previdet... Ko pridem, trepetajo in se skrivajo, pobegnejo, prepuščajo bolnika samega z duhovnikom... Za mašo ni plačal še niti eden, a tistih par njivic, ki spadajo k cerkvi in župnišču, je s prodrom in sviščem že nekaj let pokritih izginilo popolnoma...

Kako se živi torej tukaj, vidiš. Moji predniki so naravnost beračili od hiše do hiše, prosjčili so po bližnji in daljni okolici, pobirali so ali vsaj skušali pobirati vsaj najskromnejšo bero ter so ob nji in ob tistih par goldinarčkih kongrue polagoma, a gotovo poginjali...

Najhuša pa je samota, popolno pomanjkanje vsakršne duševne hrane. S svetom nimam nobene zveze in pošta semkaj le redko prihaja. Z nikomer ne govoriti, ničesar zvedeti, ničesar čitati, z ničemer se baviti, samo po kozjih stezah dan na dan po ure in ure plezati ali navzdol drsati lačen in top, to mora uničiti vsakogar... In uničilo bi tudi mene, ako bi mi sam Bog ne bil poslal Micike.»

«Začudil sem se, ko sem jo ugledal, in razveselil sem se je,» je dejal Grčar. «Ona ti gospodinja.»

«Ona mi je angel... kmetiški, neznansko naiven, a nepopisno dober,» je odgovoril Svetlin. «Se se gode čudeži, prijatelj, in jaz sem začel zopet spoštovati žensko dušo samo zaradi tega čudovitega dekleta... To, kar sem doživel z njo, je pač najlepši roman...»

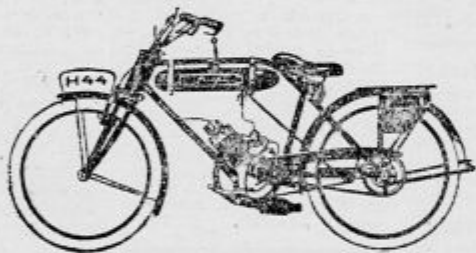
Reklamni teden

za pisemski papir
od 1. do 6. septembra pri tvrdki
M. TIČAR, Šelenburgova ulica

Oglejte si izložbe
in
izredno nizke cene

Motorno kolo Puch

Gorska dirka dne 24. avgusta na Vrhniki pri Ljubljani. Prvi: Maks pl. Radics na Puchu
Drugi: Hans Babič na Puchu

PLM Tomenmodell

4566/a

Zastopstvo: A. Stoinschegg, R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

R. Nipič in drug kovinska industrija

družba z o. z. v Mariboru

naznanja vsem interesantom, ki so pose-
tili njene koše na IV. Ljublj. velesojmu
in Mariborski industrijski obrtni razstavi,
glede hitre in solidne postrežbe s
«Toplodarji», da se za dobavo istih infor-
mirajo pri krajevnih zastopstvih:

v Ljubljani: «Jugometalija», Kolo-
dvorska ulica 18;
v Zagrebu: Kolenc i Sertič, Krajiška
ulica 8;
za Srbijo: Invalidska produktivna
zadruga, Zemun;
za Dalmacijo: Dragomir Radica,
Split;
v Celju: Franjo Nerač, zidarSKI moj-
ster, Gaberje pri Celju;
v Radečah pri Zidanem mostu: Mati-
ja Salaric, zidarSKI mojster;
za Prekmurje: Ceh & Gaspar, Mur-
ska Sobota.

Tudi za vse druge predmete, ki jih je
ta tvrdka razstavila in žela s preoblični
naročili za njene izdelke glede solidnosti
in cen najboljše uspehe, se p. n. intere-
senti opozarjajo, da naročajo pri cen-
trali Maribor, Trubarjeva ul. 4.

Pisalne stroje

nove in rabljene, najcenejše pri

L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/1.

Modistka J. Gorjanc & Co.

Ljubljana, Sv. Petra n. 27
poleg hotela Trainik

priporoča svojo veliko
zalogo vsakovrstnih
najmodernejših
damskih
klobukov.

Sprejema klobučevino
(filce) v prekrjevanje
ter vsa popravila.

Zaloga

Spaterie-oblik

Postrežba točna.

1892a Cene najnižje.

Velika zaloga pohištva
tapetnik
in
dekorater

ERNEST ZELENKA

Maribor

Solska ulica št. 5
Oblastveno zapriseženi
strokovnjaki.

Priporoča svojo bogato
zalogo pohištva, spaloic,
žimnic, preprog, sob za
gospode, hotelskih sob,
divanov, z usujem pre-
oblečenih klubovih gar-
niture itd. itd.

Lastni solidni izdelki od
preproste do najfinejši
izvršitve. Za zaračune
posebne ugodnosti.

Cement

H. Petrič
LJUBLJANA
Gospodarska 16
Telefon 343

Delavski (trapistovski)

sir 4536/a

v hlebih po približno
1.50 do 4 kg nudijo
p. n. trgovcem po ceni
15 Din za kilogram
Združene mlekarne d. d.
v Ljubljani.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga ko-
mlično snajenje in vsako-
vrstno barvanje oblek

Anton Boc
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6,
I. nadst. 41/a Glince-Vič 46.

„THE LONDON DIRECTORY“

(Londonski adresar)

izhaja vsako leto

ter vsebuje pokrajinske in tujezemske oddelke, ki so razdeljeni
po strokah,

v petih jezikih.

Ta adresar omogoča trgovcem direktno občevanje s
trgovci in tovarnarji v Londonu, provincijalnih mestih in in-
dustrijskih središčih Anglije, Irske, na vsem evropskem konti-
nentu, Ameriki itd. Adresar vsebuje okrog 250.000 imen,
naslovov in drugih podrobnosti, razvrščenih pod več kot 2000
strokovnih seznamih, v katerih so vključeni

ekspozitni trgovci

s podrobno označbo blaga, ki ga izvažajo, razen tega pa tudi
kolonijalne in tujezemske trge, ki jih zalagajo s svojim blagom.

Parobrodne družbe

In pristanišča, ki jih njihove ladje obiskujejo ter približen čas
njihovega plovanja.

Oglasil tvrdk, ki žele svoje zveze razširiti ali onih, ki

iščejo agenturska zastopstva
se tiskajo v velikosti ene cole (2.6 cm) za 1, 10 sh 0 d, (1 funt
sterling 10 šillingov) za vsako uvrščeno, če se to zgodi
pod raznimi oddelki. Večji oglasi od 2 g do 16 g.

Omenjeni adresar je neobhodno potreben vsakemu, ki se
zanima za prekomorsko trgovino, ter stane 1 izvod 2 funta pošt-
nine prosto, ako se denar pošlje istočasno z naročilom.

The London Directory Co., Ltd.,
25, Abchurch Lane London, E. C. 4, England.

Naročila za adresar in oglase sprejema ALOMA COMPANY.

Veliko importno i industrijsko pred-
uzeče traži za Kranjsko odnosno za
Slovenijo verziranog 4586-a

zastupnika

za prodajo mineralnog ulja i ben-

zina kao i raznih kemikalij.

Gospodini, koji su već u toj struci uve-
deni i si želijo za budućnost zaslu-
gurati trajni i dobar posao naj
pošaljite svoje ponude na upravo ovog
lista pod „Fiksna plata“.

Zopet so došli najnovejši modni listi
za dame in gospode. Dobe se v Ti-
skovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

Potnika

popolnoma izvežbanega v galanterijski stroki, ter že vpeljana moč
išče za Slovenijo proti takojšnjemu nastopu večja veletrgovina.
Ponudbe, izpričevala in sliko na upravo „Jutra“ pod „Zanealjav“.

Naročajte in širite „Jutro“!

J. N. A. D. „Jadran“, društvo slušateljev juridične
fakultete, in Podružnica ferijalnega Saveza na univerzi
v Ljubljani javljata tužno vest, da se je njiju marljivi član, tovaris

Vladimir Topolovec

stud. iur.

dne 24. t. m. v triglavskem gorovju smrtno ponesrečil.
Ker pokojnikovega trupla niso našli, se bo mesto, kjer se je naš
tovaris ponesrečil, v nedeljo dne 31. t. m. dopoldne blagoslovilo v smislu
pogrebnihi svečanosti.

V Ljubljani, koncem avgusta 1924.

4598/a

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu
poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Predaja na obroke
Ljubljana, Šelenburgova ul. 3

Centrala za SHS:
Zagreb
Maruličeva ul. 5
Zastopstva v vseh mestih